

JAARVERSLAG 2018

NETWERK PALLIATIEVE ZORG LIMBURG

NETWERK PALLIATIEVE ZORG LIMBURG

Albrecht Rodenbachstraat 29 bus 2
3500 Hasselt

Tel.: 011 81 94 72
E-mail: info@npzl.be
Website: www.npzl.be

Contactpersoon inhoudelijk verslag: Lescouhier Hilde, 011 81 94 72

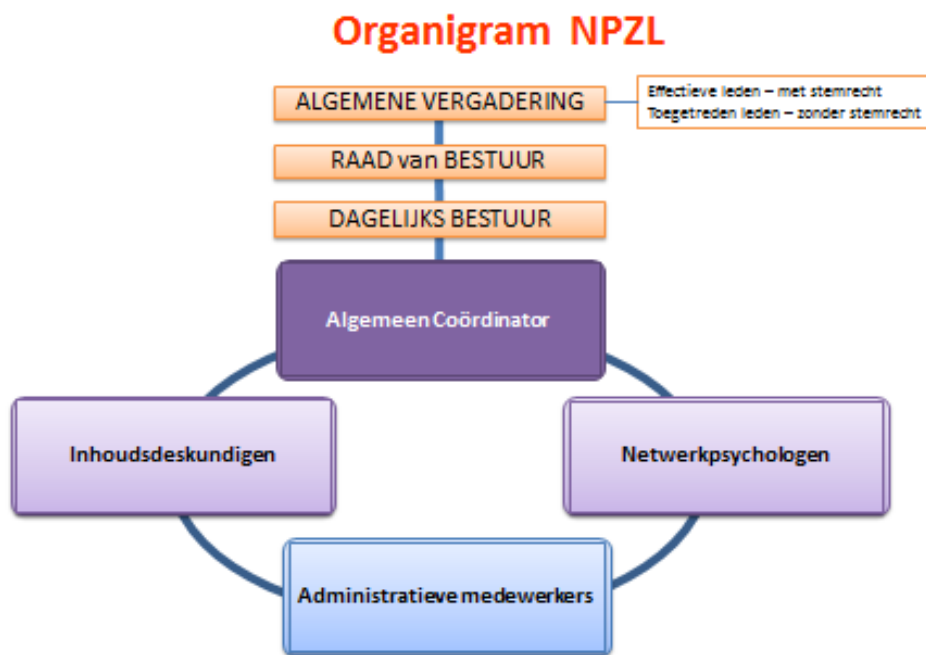
I. ORGANISATIESTRUCTUUR EN INTERNE WERKING.....	4
1. Organigram	4
2. Partners met een samenwerkingsovereenkomst	4
2.1. <i>Wijzigingen</i>	4
2.2. <i>Overzicht van de samenwerkingsovereenkomsten op 31/12/2018</i>	5
3. Bestuursorganen.....	8
3.1. <i>Algemene Vergadering</i>	9
3.2. <i>Raad van Bestuur</i>	15
3.3. <i>Dagelijks Bestuur</i>	16
4. De medewerkers	18
4.1. <i>Wijzigingen in het personeelsbestand</i>	18
4.2. <i>Samenstelling van het personeelsbestand op 31/12/2018</i>	19
4.3. <i>PALLION (Palliatieve Limburgse Ondersteuningsequipe)</i>	19
4.4. <i>VTO</i>	20
4.5. <i>Interne overlegmomenten</i>	23
5. <i>Andere</i>	25
II. NETWERKOPDRACHTEN.....	25
1. Informeren.....	25
1.1. <i>Voordrachten</i>	25
1.2. <i>Folders en brochures</i>	26
1.3. <i>Tijdschrift/Nieuwsbrief</i>	28
1.4. <i>Website</i>	29
1.5. <i>Andere</i>	29
2. Samenwerking en consult	30
2.1. <i>Samenwerking</i>	30
2.1.1. <i>Overleggroepen van het netwerk palliatieve zorg</i>	30
2.1.2. <i>Deelname aan regionale overleggroepen</i>	47
2.1.3. <i>Deelname aan regio-overschrijdende overleggroepen</i>	51
2.1.4. <i>Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen</i>	52
2.2. <i>Consult</i>	53
3. Deskundigheidsbevordering	53
3.1. <i>Opleidingsaanbod van het netwerk palliatieve zorg</i>	53
3.1.1. <i>Multidisciplinaire kernopleiding palliatieve zorg</i>	53
3.1.2. <i>Opleiding Pijn en symptoomcontrole</i>	54
3.1.3. <i>Intervisie referentie-artsen</i>	55
3.1.4. <i>Opleiding vrijwilligers in palliatieve zorg</i>	56
3.2. <i>Opleidingsaanbod in samenwerking</i>	57
3.2.1. <i>Vorbereiding en organisatie van vernieuwde opleiding Vroegtijdige Zorgplanning (VZP)</i>	57
3.2.1.1. <i>Ontwikkeling van een nieuw format</i>	57
3.2.2. <i>In samenwerking met UHasselt en Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen: basisopleiding palliatieve zorg voor artsen</i>	59
3.3. <i>Opleidingen op maat</i>	61
3.4. <i>Studiedagen, symposia, congressen</i>	65
3.4.1. <i>Terugkomdag vrijwilligersopleiding</i>	65
3.4.2. <i>Symposium voor de CRA's en geriateren van Limburg</i>	65
3.4.3. <i>Avondsymposia Palliatieve Zorg: Natuurlijk overlijden</i>	66
3.4.4. <i>Avondsymposia Palliatieve Zorg: Palliatieve sedatie</i>	66
3.4.5. <i>Avondsymposia Palliatieve Zorg: Euthanasie</i>	67
3.4.6. <i>Palli-topics: Pallia-Wablief</i>	68
3.4.7. <i>Palli-topics: De laatste reis</i>	68
3.4.8. <i>Studiedag dementie en palliatieve zorg</i>	69
3.4.9. <i>Verdiepende opleidingen: Contextuele begeleiding : parentificatie</i>	70
3.4.10. <i>Verdiepende opleiding: Vertel me je verhaal, ik heb tijd</i>	70
3.5. <i>Andere</i>	71

3.5.1.	Wetenschappelijk onderzoek	71
3.5.2.	Informatieverstrekking aan studenten.....	71
3.5.3.	Educatief materiaal	71
3.5.4.	Begeleiding eindwerken	78
3.5.5.	Stages.....	78
4.	Vrijwilligerswerk.....	78
4.1.	<i>Vrijwilligerswerk van het netwerk palliatieve zorg</i>	78
II.	Actieplan 2019.....	79

I. Organisatiestructuur en interne werking

Het Netwerk Palliatieve Zorg Limburg vzw (kortweg NPZL) is een organisatie die door de overheid gesubsidieerd wordt om palliatieve zorg in de provincie Limburg uit te bouwen. Deze organisatie verbindt verschillende organisaties en diensten die een rol spelen in de palliatieve zorg. Thuiszorgorganisaties, ziekenhuizen, vzw's palliatieve zorg, vrijwilligersorganisaties en residentiële instellingen worden gestimuleerd om samen te werken in de zorg voor een palliatieve patiënt. Voor de ondersteuning van de thuiszorg werkt het NPZL nauw samen met PALLION.

1. Organigram

2. Partners met een samenwerkingsovereenkomst

2.1. Wijzigingen

2.1.1. Nieuwe partners met een samenwerkingsovereenkomst

- WZC Puthof, Borgloon

2.1.2. Partners waarmee de samenwerkingsovereenkomsten werd beëindigd

- /

2.1.3. Partners waarvan de samenwerkingsovereenkomsten werd gewijzigd

- Residentie Sporenpark, Beringen
- Orelia Zorg, La Madrugada - Laurentius, Sint-Truiden

2.2. Overzicht van de samenwerkingsovereenkomsten op 31/12/2018

Rusthuizen

NAAM	GEMEENTE
Cecilia	Alken
Residentie Pallieter	As
Zorghome De Fakkel	Beringen
Residentie Sporenpark	Beringen
Ark Van Noe	Bilzen
Demerhof	Bilzen
Beversthuis	Bilzen
WZC Sint-Jozef	Bilzen
De Voorzienigheid	Bocholt
WZC Puthof	Borgloon
WZC Bloesemhof	Borgloon
Seniorenresidentie Boneput	Bree
RH Welzijns-campus Gerkenberg	Bree
De Visserij	Diepenbeek
Huize Lieve Moenssens	Dilsen-Stokkem
't Kempken	Dilsen-Stokkem
De Olijfboom	Genk
Prinsenpark	Genk
Huize Uilenspiegel	Genk
WZC De Vierde Wand	Genk
WZC Mandana	Genk
WZC Toermalien	Genk
Hof van Gan	Genk
Residentie Sint Lambertus' Buren	Halen
CoHam	Ham
Sint-Jan Berchmanstehuis	Hamont-Achel
Aan De Beverdijk	Hamont-Achel

NAAM	GEMEENTE
WZC Salvator	Hasselt
Sint Elisabeth	Hasselt
Zonnestraal RVT (Hogevijf Campus Banneux en Campus Stadspark)	Hasselt
RH Katharinadal	Hasselt
Senior Gaerveld	Hasselt
RH Immadi	Hasselt
WZC Clarenhof	Hasselt
WZC Den Boogerd	Hechtel-Eksel
Berkenhof	Heers
RH De Bleuk	Herk-de-Stad
WZC Ocura Herk-De-Stad	Herk-de-Stad
Hof Ter Bloemen	Heusden-Zolder
Berkenbosch	Heusden-Zolder
De Bloemelingen	Heusden-Zolder
BoCasa	Heusden-Zolder
Ter Hulst	Hoeselt
Bormanshof	Hoeselt
WZC Ter Hulst 2	Hoeselt
Vinkenhof	Houthalen-Helchteren
Het Dorp	Houthalen-Helchteren
Residentie Vinkenbosch	Kermt
Zorgvlied	Kinrooi
Corsala	Koersel
WZC Ocura Beringen	Koersel
Prinsenhof	Koersel
Residentie Karen	Koersel
Sint Anna	Lanaken
WZC Bessemerberg	Lanaken
3 Eiken	Lanaken

NAAM	GEMEENTE
WZC Reigersvliet	Leopoldsburg
WZC Hoevezavel	Lommel
RH De Bekelaar	Lommel
WZC Kapittelhof	Lommel
Het Meerlehof	Lummen
Het Park Neeroeteren	Maaseik
De Maaspoorte	Maaseik
WZC Heyvis	Maasmechelen
Maasmeander	Maasmechelen
RH Kloosterhof	Meeuwen-Gruitrode
WZC Ter Meeuwen	Meeuwen-Gruitrode
WZC Ocura Montenaken	Montenaken
WZC Sint-Jozef	Neerpelt
Sint-Jozef	Nieuwerkerken
Kimpenhof	Opglabbeek
Rustoord Immaculata	Overpelt
Sint Antonius	Peer
Huyse Elckerlyc	Riemst
WZC Eyckendael	Riemst
Home Elisabeth	Sint-Truiden
WZC Den Akker	Sint-Truiden
La Madrugada - Laurentius	Sint-Truiden
WZC Triamant Haspengouw	Sint-Truiden
't Meiland	Sint-Truiden
Villa Rosa	Sint-Truiden
Heuvelheem	Tessengerlo
Sint-Franciscus	Tongeren
Seniorenhof	Tongeren
WZC De Motten	Tongeren

NAAM	GEMEENTE
WZC Aurora	Tongeren
De Kleine Kasteeltjes	Tongeren
Huyse Fliedermael	Vliermaal
WZC Ocura Voeren	Voeren
RH De Bloken	Wellen
WZC Heilige Catharina	Zonhoven
Het Dorpvelt	Zonhoven
Residentie Oosterzonne	Zutendaal

Ziekenhuizen

NAAM	GEMEENTE
Algemeen Ziekenhuis Vesalius	Tongeren
Jessa Ziekenhuis	Hasselt
Maria Ziekenhuis Noord Limburg	Overpelt
MS & Revalidatiecentrum	Overpelt
Sint Franciscusziekenhuis	Heusden
Ziekenhuis Oost Limburg	Genk
Regionaal Ziekenhuis St. Trudo	Sint Truiden
Ziekenhuis Maas en Kempen	Maaseik-Bree
Limburgs Oncologisch Centrum	Hasselt
Psychiatrische Centra Sint Truiden	Sint Truiden

3. Bestuursorganen

In de statuten van het NPZL wordt het doel als volgt omschreven :

‘Het Netwerk Palliatieve Zorg Limburg is een overkoepelende organisatie in Limburg met als doelstelling de palliatieve zorg en hulpverlening rond een patiënt te coördineren en te optimaliseren. Het Netwerk Palliatieve Zorg Limburg streeft naar continuïteit, kwaliteit en uniformiteit van zorgverlening met de Netwerken van de betrokken regio’s. Om deze doelstelling te bereiken kan de vereniging alle initiatieven nemen die rechtstreeks of onrechtstreeks met dat doel te maken hebben en/of dit doel kunnen bevorderen’.

3.1. Algemene Vergadering

3.1.1. Wijzigingen

Nieuwe effectieve leden:

- WGK Limburg, 3600 Genk, Gorissen Ilse
- Armonea, WZC Ter Meeuwen, 3670 Oudsbergen, Zoons Robert
- MS en revalidatiecentrum, 3900 Overpelt, dr. Popescu Veronica
- PALLION, 3500 Hasselt, dr. Stulens Jan

Uitgetreden effectieve leden:

- WGK Limburg, Meyers Bart
- VLOZO, WZC Sporenpark, 3580 Beringen, Deelkens Guy
- MS & Revalidatiecentrum, 3900 Overpelt, Lammers Helma

3.1.2. Ledenlijst op 31/12/2018

Aantal leden: 126

Aantal effectieve leden: 25

NAAM ORGANISATIE	NAAM	GEMEENTE
PALLION	Bossers Joke	Hasselt
WZC Demerhof	Brepoels Bart	Bilzen
Verpleging De Voorzorg Limburg vzw	Claes Dirk	Hasselt
Jessa ziekenhuis, Palliatieve eenheid	Desmet Marc	Hasselt
Limburgse Huisartsen Platform (LPH)	Ghijsebrechts Gert	Hasselt
Liberale Mutualiteit Limburg	Hendrix Sarah	Hasselt
PALLION	Jacobs Kristine	Hasselt
De Voorzorg Limburg	Kavs Lieve	Hasselt
Zorgende Handen vzw	Keupers Wendy	Hasselt
WGK Limburg	Gorissen Ilse	Genk
WZC Den Akker	Michotte Bart	Sint-Truiden
WZC Maasmeander	Mommen Paul	Eisden
Revalidatie en MS Centrum	Popescu Veronica	Overpelt
Algemene Tandartsen	Raemaekers Chantal	Heusden-Zolder
Limburgse Huisartsen Platform (LPH)	Raskin Theo	Hasselt
WZC Ocura Herk-de-Stad	Siborgs Patrick	Herk-de-Stad

NAAM ORGANISATIE	NAAM	GEMEENTE
WZC Ocura Beringen	Siborgs Patrick	Koersel
WZC Ocura Voeren	Siborgs Patrick	Voeren
WZC Ocura Montenaken	Siborgs Patrick	Montenaken
Ziekenhuis Zuid-Oost Limburg, Palliatieve Eenheid	Smets Pierrot	Genk
PALLION	Stulens Jan	Hasselt
CM Limburg Thuiszorgpunt	Ulenaers Marina	Hasselt
Koninklijk Limburgs Apothekers Verbond KLAV	Van Laethem Chris	Hasselt
Jessa ziekenhuis, Palliatief Support Team	Van Overloop Marleen	Hasselt
De Voorzorg Limburg	Van Welsenaers Liesbeth	Hasselt
AXXON - Physical Therapy in Belgium	Wittebrood Carla	Hasselt
WZC Armonea - Ter Meeuwen	Zoons Robert	Meeuwen Gruitrode

Aantal toegetreden leden: 101

Aantal bijeenkomsten: 2

NAAM ORGANISATIE	NAAM	GEMEENTE
ZF De Voorzorg Limburg	Abrahams Gui	Hasselt
WZC Sint-Elisabeth, Serviceflats Seniorie Sint-Elisabeth WZC Sint-Franciscus Tongeren WZC Eyckendael Riemst	Abrahams Johan	Hasselt
GB Landelijke Thuiszorg	Benaets Sonia Vervangt Luytens Sigrid	Bilzen
RH Huyse Fliedermael	Bierwaerts Jan	Kortesseem
RH Huyse Fliedermael	Bierwaerts Wim	Kortesseem
WO Limburgse Huisartsen Platform (LHP)	Bongaerts Bart	Bilzen
RH Prinsenpark	Boonen Maarten	Genk
Aan de Beverdijk	Bormans Piet	Hamont-Achel
OCMW Lummen WZC Het Meerlehof	Busselen Armand	Lummen
WZC 't Kempenken	Cipullo Katja	Dilsen-Stokkem
Immaculata	Claes Johan	Overpelt
WZC Sint-Jozef Serviceflats "t Gangske"	Claes Jos	Neerpelt

NAAM ORGANISATIE	NAAM	GEMEENTE
RH Huize Sint-Anna WZC Bessemerberg	Claes Patrick	Lanaken
RH De Bloken	Claes Yves	Wellen
RH Kimpenhof	Cleuren Christel	Opglabbeek
ZH Ziekenhuis Maas en Kempen	Cox Johan	Maaseik
Frederickxhof	Degens Isabelle	Lummen
SO vzw Palliatieve Zorg Genk	Degrieck Daniella	Genk
WO Limburgse Huisartsen Platform (LHP)	Demeer Carlo	Bilzen
WZC Den Boogerd WZC Sint-Antonius WZC Kloosterhof	Demulder Chris	Hechtel-Eksel Peer Meeuwen-Gruitrode
RH Residentie Boneput NV	Didden Elke	Bree
WZC Heilige Catharina Serviceflat 'Het Pand' WZC Het Dorpveldt WZC Sint-Jozef Munsterbilzen	Dirckx Sonja Dudal Sebastien	Zonhoven Munsterbilzen
WZC Villa Rosa WZC 't Meiland – OCMW Sint-Truiden	Dorissen Liliane	Sint-Truiden
WZC Zorgvlied Serviceflats Zorgvlied	Doumen Michiel	Kinrooi
WZC Toermalien/Mandana Zorgbedrijf Genk	Dreessen Ingrid	Genk
RH Huize Uilenspiegel	Dubois Olivier	Genk
Huis van de Mens Limburg	Dubois Sara	Hasselt
WZC Salvator	Fabry Joeri	Hasselt
Integro vzw, campus De Olijfboom vzw	Feijen Carlo	Genk
RH Kapittelhof, OCMW Lommel RH Bejaardencentrum Hoevezavel	Fonteyn Rudi	Lommel
WZC Welzijns-campus Gerkenberg	Geebelen Jos vervangt Conings Jean	Bree
WZC Gaerveld	Geerts Tirza	Hasselt
RH Bormanshof	Gentier Marie-Lou	Hoeselt
RH Huyse Elckerlyc	Gerits Elke	Riemst
De kleine kasteeltjes	Gerits Ine	Tongeren
RH Ter Hulst vzw RH Ter Hulst 2	Gerrits Marc	Hoeselt
RH Zorgcentrum Vinkenhof	Geurts Rob	Houthalen
RH Het Meerlehof	Gijbels Marc	Lummen

NAAM ORGANISATIE	NAAM	GEMEENTE
CGG Hasselt	Goffings Florette	Hasselt
Residentie Vinkenbosch	Govarts Dorien	Kermt
Huis van de Mens Tongeren	Grabys Stefanie	Tongeren
RH Huize Sint-Jozef	Hermans Luc	Nieuwerkerken
Bocasa	Houben Jos	Heusden-Zolder
WZC De Vierde Wand	Houbregs Bart	Genk
WZC De Bekelaar	Houthuys Tom	Lommel
SO Vlaamse Vereniging voor Logopedisten	Hulsbosch Goele	Bree
WZC Cecilia	Kelchtermans Rik	Alken
WZC Oosterzonne	Kusters Rudi	Zutendaal
ZH Vesalius, Palliatieve Eenheid	Lecoque Anne Marie	Tongeren
RH Berkenbosch	Leten Cindy	Heusden-Zolder
WZC De Motten	Libens Katrijn	Tongeren
WZC Puthof	Mans Evi	Borgloon
RH De Maaspoorte	Martens Fons	Maaseik
OCMW Bree	Meysen Nathalie	Bree
WZC Heyvis	Mommen Jan Niessen Arlette Diliën Veronique	Maasmechelen
WZC Huize Lieve Moenssens	Mommers Gaby	Dilsen-Stokkem
WZC Heuvelheem	Mostmans Marie-José	Tessenderlo
WZC Clarenhof	Neskens Ils	Hasselt
WZC 3 Eiken	Nickmans Ronny	Lanaken
RH Ark van Noé	Noe Jan	Bilzen
OCMW Genk	Oyen Marlies	Genk
WZC Reigersvliet	Perreman Linda	Leopoldsburg
ZHP Asster Psychiatrisch Ziekenhuis	Poncelet Jaak	Sint-Truiden
SO Tokap	Reenaers Johan	Hasselt
RH Sint Lambertus Buren	Rennies Steven	Halen
WZC Bloesemhof	Restivo Christophe	Borgloon

NAAM ORGANISATIE	NAAM	GEMEENTE
Orelia Zorg - vestiging La Madrugada, Laurentius	Roosens Ann	Sint-Truiden
Sint-Jan Berchmanstehuis	Rutten Annelies	Hamont-Achel
WZC Den Akker	Schats Yolande	Sint-Truiden
RH De Visserij	Schoubs Rita	Diepenbeek
WZC Het Dorp	Schroven Annemieke vervangt Danny Currinckx	Houthalen- Helchteren
SO Limburgs Oncologisch Centrum	Staelens Yves	Hasselt
WZC Sporenpark	Steegmans Carlo	Beringen
WZC Hof van Gan	Stevens Sandra	Genk
WZC Immadi	Theunkens Chantal	Hasselt
OCMW Lommel	Timmermans Francois	Lommel
POP Maasmechelen	Tryen Jos	Maasmechelen
WZC Prinsenhof	Vaes Peter Van Stichel Karen	Koersel
Huisartsenkring Houthalen-Helchteren Voorzitter, VO Aanvullende Thuiszorg	Van de Vloed Olga	Houthalen- Helchteren
RH De Bloemelingen	Van Ende Nanda	Heusden-Zolder
Hof ter Bloemen	Van Ende Sara	Heusden-Zolder
RH Coham	Van Meirvenne Natalie	Ham
WZC Kapittelhof WZC Hoevezavel	Vanbroeckhoven Mietsy	Lommel
RH Zorghome De Fakkel	Vandermeeren Liesbeth	Beringen
WO Limburgse Huisartsen Platform (LHP)	Vandervelden Johan	Bilzen
WZC Residentie Pallieter	Vandeurzen Vera	As
RH Beversthuis	Vangeloven Michelle	Bilzen
Ploegdries WZC	Vangeneugden Kim	Lommel
RH Home Elisabeth	Verbeek Marc	Sint-Truiden
RH Rusthuis De Bleuk	Verleysen Sylvie	Herk-de-Stad
RH Residentie Karen	Vermeyen Petra	Koersel
Orelia Zorg, Vestiging Katharinadal Seniorenservice Katharinadal	Vervloesem Kristof	Hasselt
OCMW Tongeren	Vrancken Johny	Tongeren

NAAM ORGANISATIE	NAAM	GEMEENTE
RH Berkenhof	Vrints Annemie	Heers
WZC Aurora	Vroonen Dirk	Tongeren
RH Seniorenhof	Vroonen Dirk vervangt voorlopig Schroven Annemieke	Tongeren
WZC Kloosterhof	Waelburgs Evi	Meeuwen-Gruitrode
RH Triamant Haspengouw	Werckx Heidi	Velm
WZC Corsala	Willems Bjorn	Koersel
RH Triamant Haspengouw	Wils Maartje	Velm
INTEGRO - Het Park Neeroeteren	Wynen Johan	Neeroeteren

Behandelde onderwerpen:

Financieel

- Afsluiting boekjaar 2017
- Begroting 2018
- Stavaza 2018
- Budget 2019

Personeel

Inhoudelijke werking NPZL

- Programma 2018
- Programma 2019
- Verkiezingen Raad van Bestuur / Dagelijks Bestuur
- Projecten met financiering KOTK
- Gezamenlijk overleg PE, PST, PALLION, NPZL
- Verdiepende opleidingen
- Website

Staatshervorming

- Reorganisatie Eerstelij
- Regionale zorgzone

Nieuws van de Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen

- Opwaardering van palliatieve zorg
- Beleidsnota PZ in WZC
- Beleidsplan Federatie
- Beleidscontacten
- PICT

3.2. Raad van Bestuur

3.2.1. Wijzigingen

Einde mandaat:

- Meyers Bart, Thuiszorg
- Deelkens Guy, Woonzorgcentra
- Lammers Helma, Ziekenhuizen

Nieuw mandaat:

- Gorissen Ilse, Thuiszorg
- Zoons Robert, Woonzorgcentra
- Popescu Veronica, Ziekenhuizen

3.2.2. Samenstelling Raad van Bestuur op 31/12/2018

NAAM	FUNCTIE	SETTING
Bossers Joke	1 ^{ste} ondervoorzitter	Pluridisciplinair initiatief in Limburg PALLION
Ghijsebrechts Gert	Voorzitter	Limburgs Huisartsen Platform LHP
Gorissen Ilse	2 ^{de} ondervoorzitter	Wit-Gele Kruis Limburg vzw thuisverpleging
Hendrix Sarah	Bestuurder	Liberale Mutualiteit
Kavs Lieve	Penningmeester	De Voorzorg - Thuiszorg
Michotte Bart	Bestuurder	Rusthuizen Zorgnet Vlaanderen WZC Den Akker
Popescu Veronica	1 ^{ste} ondervoorzitter	Ziekenhuizen, MS en Revalidatie Overpelt
Raskin Theo	Bestuurder	Limburgs Huisartsen Platform LHP
Siborgs Patrick	Bestuurder	Rusthuizen Zorgnet Vlaanderen
Smets Pierrot	Bestuurder	Ziekenhuis Zuid-Oost Limburg
Ulenaers Marina	Secretaris	CM Limburg - Thuiszorgpunt
Van Laethem Chris	Bestuurder	Apotheker KLAV
Van Overloop Marleen	Bestuurder	Jessa Ziekenhuis
Wittebrood Carla	Bestuurder	Kinesitherapeuten AXXON physical therapy Belgium
Zoons Robert	Secretaris	Rusthuizen Armonea

Aantal bijeenkomsten: 4

3.2.3. Behandelde onderwerpen

Financieel

- Afsluiting boekjaar 2017
- Begroting 2018
- Stavaza 2018
- Budget 2019

Personeel

- Vacature / Aanwerving
- Personeelskost
- Financiële impact anciënniteit

Inhoudelijke werking NPZL

- Samenwerking Hoge Scholen
- Basisopleiding PZ voor huisartsen
- Krijtlijnen - wijzigingen in aanpak en verhogen van inkomsten
- Jaarprogramma
- Bespreking thema Vlaams Congres 2020
- ELZ
- KOTK
- Pallion
- Huisvesting --> verhuis
- Website

Staatshervorming

- Regionale zorgzone
- Eerstelijnszones
 - Infoavonden
 - Ontwikkeling missie visie van palliatieve zorg in de ELZ
 - Pleitbezorgers in de ELZ

Nieuws van de Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen

- Beleidsdag FPZV
- Prijs 'passie voor palliatieve zorg'

Samenstelling van de RvB/AV

- Wijzigingen

3.3. *Dagelijks Bestuur*

3.3.1. Wijzigingen

Einde mandaat:

- Lammers Helma, Ziekenhuizen
- Meyers Bart, Thuiszorg
- Deelkens Guy, Woonzorgcentra

Nieuw mandaat:

- Popescu Veronica, Ziekenhuizen
- Gorissen Ilse, Thuiszorg
- Zoons Robert, Woonzorgcentra

3.3.2. Samenstelling Dagelijks Bestuur op 31/12/2018

NAAM	FUNCTIE	SETTING
dr. Ghijsebrechts Gert	Voorzitter	Huisartsen
dr. Bossers Joke	Bestuurslid	Specifieke initiatieven rond palliatieve zorg
Gorissen Ilse	2 ^{de} Ondervoorzitter	Thuiszorg
Kavs Lieve	Penningmeester	Thuiszorg
Ulenaers Marina	Bestuurslid	Vertegenwoordigt vrijwilligers
Popescu Veronica	1 ^{ste} Ondervoorzitter	Ziekenhuizen
Zoons Robert	Secretaris	Woonzorgcentra

Aantal bijeenkomsten: 10

3.3.3. Behandelde onderwerpen

Interne werking

- KOTK
- PALLION
- Sensibilisering rond palliatieve zorg
- Website
- GDPR
- Krijtlijnen
- Huisvesting
- EAPC congres

Financieel

- Afsluiting 2017
- Stand van zaken 2018
- Sponsoring/giften/verhoging prijs opleidingen
- Sponsoring De Warmste Week
- Personeelskost
- Budget 2019

Personeel

- Vacatures
- Teamcoaching
- Ongeval
- Opleiding

Samenstelling RvB/AV

- Nieuwe leden RvB, AV en Dagelijks Bestuur

Staatshervorming

- Eerstelijnszones en infoavonden, pleitbezorgers palliatieve zorg
- Regionale zorgzone
- Digitaal Platform

Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen

- VZP bij OKRA
- Beleidsdag FPZV
- Prijs 'passie voor palliatieve zorg'

4. De medewerkers

(Als het netwerk/samenwerkingsverband en de multidisciplinaire begeleidingsequipe voor palliatieve verzorging een afzonderlijke vzw vormen, moeten alle personeelsleden van beide vzw's vermeld worden.)

Het onderscheid tussen netwerk/samenwerkingsverband personeel en medewerkers van de MBE is belangrijk. Voor de medewerkers van het MBE worden de personeelsleden vermeld die door het RIZIV betaald worden en voor de medewerkers van het netwerk/samenwerkingsverband het personeel dat door FOD en de Vlaamse Gemeenschap betaald wordt.

Voor het netwerk/samenwerkingsverband duidelijk vermelden wie coördinator(en) is (zijn), palliatief deskundige, wie de functie vervult van halftijds psycholoog en eventueel andere medewerkers met hun functievermelding zoals administratieve kracht, enz. (en of ze als zelfstandig of als werknemer in dienst zijn). Voor de MBE is het belangrijk om de verpleegkundigen apart te vermelden, de huisarts, administratieve kracht en andere personeelsleden.)

4.1. *Wijzigingen in het personeelsbestand*

Einde samenwerking:

- Philips Veerle, coördinator
datum uit dienst: 28/02/2018
- Claes Brenda, netwerkpsychologe
datum uit dienst: 28/03/2018
- Haesen Kim, netwerkpsychologe
datum uit dienst: 21/09/2018

Nieuwe medewerker:

- Muermans Liesbet, coördinator, 19 u.
datum in dienst: 15/05/2018

Wijzigingen in tewerkstellingsduur:

- Hoeben Lene, netwerkpsychologe
vanaf 06/10/2017 t.e.m. 28/03/2018: in zwangerschaps- / bevallingsrust & volledige loopbaanonderbreking - ouderschapsverlof
vanaf 01/12/2018 t.e.m. 31/12/2018: van 28,5 u. naar 19 u./week
- Claes Brenda, netwerkpsychologe
vanaf 01/02/2018 t.e.m. 28/03/2018: van 28 u. naar 19 u./week
- Haesen Kim, netwerkpsychologe
vanaf 16/04/2018 t.e.m. 21/09/2018: van 13 u. naar 9,5 u./week

- Muermans Liesbet, coördinator
vanaf 15/05/2018 t.e.m. 31/12/2018: van 19 u. naar 38 u./week
- Noels Els, coördinator
vanaf 01/12/2018 t.e.m. 31/12/2018: van 19 u. naar 25,5 u./week
- Froidmont Els, coördinator/administratief medewerker
vanaf 01/10/2018 t.e.m. 31/10/2018: van 19 u. naar 9,5 u/week (50% ziekte)
vanaf 01/12/2018 t.e.m. 31/12/2018: van 19 u. naar 25 u./week

4.2. Samenstelling van het personeelsbestand op 31/12/2018

NAAM	FUNCTIE	TEWERKSTELLING
Lescouhier Hilde	algemeen coördinator	38 u./week
Hoeben Lene	netwerkpsychologe	19 u./week
Noels Els	coördinator	19 u./week
Muermans Liesbet	coördinator	38 u./week
Jans Heidi	coördinator/administratief medewerker	16,5 u./week
Froidmont Els	coördinator/administratief medewerker	19 u./week
Duchateau Wendy	administratief medewerker	28,5 u./week

Vrijwilligers:

- Awouters Maggy
- Vanaken Lutgarde

De vrijwilligers van NPZL verlenen, wanneer nodig, administratieve en logistieke steun en staven door hun hulp het gezegde 'vele handen maken licht werk'.

4.3. *PALLION (Palliatieve Limburgse Ondersteuningsequipe)*

4.3.1. Wijzigingen in het personeelsbestand

Nieuwe medewerkers:

- Haesen Kim, klinisch psychologe
datum in dienst: 16/05/2018 t.e.m. 30/05/2018
aantal uren/week: 8 u.
datum in dienst: 16/09/2018
aantal uren/week: 4 u.
- De Volder Barbara, deskundige palliatieve zorg
datum in dienst: 07/02/2018
aantal uren/week: 38 u.
- Moons Melissa, administratief medewerker
datum in dienst: 17/05/2018
aantal uren/week: 38 u
- Claes Brenda, klinisch psychologe
datum in dienst: 20/11/2017
aantal uren/week: 10 u.
datum in dienst: 26/11/2018
aantal uren/week: 24 u.

Wijzigingen in tewerkstellingsduur:

- Jacobs Kristine, meewerkend coördinator, deskundige palliatieve zorg
vanaf 19/09/2016 t.e.m. 18/03/2019: 1/5 tijdskrediet met motief
- Symons Linda, deskundige palliatieve zorg
vanaf 01/09/2018 t.e.m. 31/12/2018: van 32 u. naar 38 u./week
- Langens Stefan, deskundige palliatieve zorg
vanaf 17/11/2018 t.e.m. 31/12/2018: van 32 u. naar 38 u./week
- Braeken Sylvie, deskundige palliatieve zorg
vanaf 01/01/2018 t.e.m. 31/12/2018: van 19 u. naar 32 u./week
- Houben Nadia, deskundige palliatieve zorg
vanaf 01/01/2018 t.e.m. 31/12/2018: van 32 u. naar 38 u./week
vanaf 19/02/2018 t.e.m. 31/03/2018: van 38 u. naar 19 u./week (50% ziekte)
vanaf 01/04/2018 t.e.m. 24/06/2018: van 38 u. naar 20 u./week (47% ziekte)
vanaf 25/05/2018 t.e.m. 31/08/2018: van 38 u. naar 24 u./week (37% ziekte)
vanaf 01/09/2018 t.e.m. 30/09/2018: van 38 u. naar 28 u./week (26% ziekte)
vanaf 01/10/2018 t.e.m. 31/12/2018: van 38 u. naar 32 u./week
- Siborgs Esther, deskundige palliatieve zorg
vanaf 01/01/2018 t.e.m. 31/05/2018: van 32 u. naar 35 u./week
vanaf 01/06/2018 t.e.m. 31/07/2018: van 32 u. naar 38 u./week
vanaf 01/08/2018 t.e.m. 30/09/2018: van 32 u. naar 35 u./week
- Grossard Wendy, deskundige palliatieve zorg
vanaf 01/01/2018 t.e.m. 31/12/2018: van 32 u. naar 35 u./week
- Vanaeken Nathalie, deskundige palliatieve zorg
vanaf 01/10/2018 t.e.m. 31/12/2018: van 38 u. naar 32 u./week
- De Volder Barbara, deskundige palliatieve zorg
vanaf 01/08/2018 t.e.m. 31/12/2018: van 38 u. naar 32 u./week
- Vandenbosch Christel, administratief medewerker
vanaf 08/01/2018 t.e.m. 22/06/2018: van 28 u. naar 30 u./week
- Claes Brenda, klinisch psychologe
vanaf 01/02/2018 t.e.m. 31/03/2018: van 10 u. naar 19 u./week
vanaf 01/04/2018 t.e.m. 14/09/2018: van 19 u. naar 28 u./week
vanaf 15/09/2018 t.e.m. 07/10/2018: van 28 u. naar 24 u./week
vanaf 08/10/2018 t.e.m. 29/10/2018: van 24 u. naar 38 u./week

Einde samenwerking:

- Claes Brenda, klinisch psychologe
datum uit dienst: 29/10/2018
- Siborgs Esther, deskundige palliatieve zorg
datum uit dienst: 07/12/2018

4.4. VTO

(Per medewerker van het netwerk/samenwerkingsverband een overzicht van de gevolgde vorming. De bewijzen van deze vorming kunnen door de organisaties bijgehouden worden en op specifieke vraag opgestuurd worden naar het agentschap. Vormingen die door het netwerk zelf georganiseerd en gegeven worden, worden niet beschouwd als bijscholing voor de medewerkers. Indien de 40 u per jaar niet worden bereikt, is het aangewezen om hiervoor een korte uitleg te geven. Belangrijk is ook om bij nieuwe palliatief deskundigen een overzicht te geven van de 120 u bijscholing en 40 u stage)

FROIDMONT ELS		
DATUM	ONDERWERP/SPREKER	ORGANISATOR
10/10/18 (6 u.)	Sponsoring via Fondsenwerving	Escala
17/10/18 (3 u.)	Sponsoring via Fondsenwerving	Escala
Totaal: 9 u.	Administratief medewerker	

LESCOUHIER HILDE		
DATUM	ONDERWERP/SPREKER	ORGANISATOR
19/02/2018 (6,5 u.)	Basisopleiding hulpverlener (deel 1)	Idewe
26/02/2018 (6,5 u.)	Basisopleiding hulpverlener (deel 2)	Idewe
27/03/2018 (2 u.)	Natuurlijk sterven: een verkenning	NPZL
04/09/2018 (3 u.)	Methodische aanpak in het bespreken van casussen	NPZL
26/09/2018 (3 u.)	Symposium Walter Rombouts	PST KULeuven
04/10/2018 (6 u.)	Levensverhaal - Rien van Meensel	NPZL
09/10/2018 (6,5 u.)	Vlaams Congres : PZ gaat voor (g)oud	Netwerken Antwerpen
10/10/2018 (6 u.)	Opleiding Sponsoring	Escala
17/10/2018 (3 u.)	Opleiding Sponsoring	Escala
18/10/2018 (2 u.)	Avondsymposium Palliatieve Sedatie	NPZL
Totaal : 44,5 u.		

HOEBEN LENE		
DATUM	ONDERWERP/SPREKER	ORGANISATOR
24/10/2018 (6,5 u.)	Congres over de veranderende rol van informele zorgverleners	Integrate project VUB
09/10/2018 (6,5 u.)	Palliatieve zorg gaat voor (g)oud	Netwerken Palliatieve Zorg Antwerpen
16/10/2018 (2 u.)	Kick-off eerstelijnszone Noord-Limburg	ELZ Noord-Limburg
28/05/2018 (2 u.)	Kick-off eerstelijnszone West-Limburg	ELZ West-Limburg
13/10/2018 (6 u.)	Basisopleiding palliatieve zorg voor Artsen dag1: inleidende begrippen	NPZL
26/09/2018 (3 u.)	Afscheidssymposium Walter Rombouts	PST Leuven
15/10/2018 (6 u.)	Palliatieve zorg en dementie	NPZL
Totaal: 32 u.	Zwangerschapsverlof tot en met eind maart	

MUERMANS LIESBET		
DATUM	ONDERWERP/SPREKER	ORGANISATOR
24/05/2018 (7 u.)	Contextuele begeleiding: Parentificatie	NPZL
05/06/2018 (7 u.)	Vertel me je verhaal, ik heb tijd.	NPZL
04/09/2018 (3,5 u.)	Methodische aanpak in het bespreken van casussen	NPZL
22/09/2018 (6 u.)	Introductie in de grondhouding bij gesprekken, emoties	Educatieve academie
26/09/2018 (3 u.)	Afscheidssymposium Walter Rombouts	PST Leuven
26/09/2018 (2 u.)	Kick off eerstelijnszone Kemp en Duin	Ondersteuningsteam ELZ
09/10/2018 (6,5 u.)	Palliatieve zorg gaat voor (g)oud	Netwerken Antwerpen
29/11/2018 (7 u.)	Dementie, een ziekte van de tijd, maar hoe ermee omgaan?	Zorgzaam
18/10/2018 (2 u.)	Avondsymposium Palliatieve sedatie	NPZL
22/11/2018 (2 u.)	Avondsymposium Euthanasie	NPZL
15/11/2018 (6 u.)	Palliatieve zorg en dementie	NPZL
23/09/2018 (6 u.)	Grondhouding in gesprekken Alibertis Marco	Educatieve academie Berchem
06/10/2018 (6 u.)	Lichaamsgerichte therapie	Educatieve academie
20/10/2018 (6 u.)	Contextuele begeleiding : Alibertis Marco	Educatieve academie
16/11/2018 (2 u.)	Levensgeschiedenis : Kempeneers Suzanne	Educatieve academie
17/11/2018 (8 u.)	Levensgeschiedenis : Kempeneers Suzanne	Educatieve academie
18/11/2018 (6 u.)	Levensgeschiedenis : Kempeneers Suzanne	Educatieve academie
25/11/2018 (6 u.)	Beelden, hoe communiceren met beelden, wat maken ze in je los	Educatieve academie
01/12/2018 (6 u.)	Jung, filosoof : het bewuste, het zelf, het onderbewuste, archetypische figuren	Educatieve academie
08/12/2018 (6 u.)	Transpersoonlijke, welke eigenschappen zijn van ons, welke zijn eigenschappen van onze schaduwfiguren?	Educatieve academie
Totaal: 104 u.		

NOELS ELS		
DATUM	ONDERWERP/SPREKER	ORGANISATOR
06/03/2018 (1 u.)	Friedtheater. En? Alles goed?	Familiehulp
27/03/2018 (6,5 u.)	Vroegtijdige zorgplanning bij personen met dementie	NPZL
24/04/2018 (6,5 u.)	Vroegtijdige zorgplanning bij personen met dementie	NPZL
12/06/2018 (3,5 u.)	Vroegtijdige zorgplanning bij personen met dementie	NPZL
27/03/2018 (2 u.)	Natuurlijk overlijden: een verkenning	NPZL
09/10/2018 (6,5 u.)	Vlaams Congres: palliatieve zorg gaat voor (g)oud	Federatie PZ Vlaanderen
26/09/2018 (3 u.)	Afscheidssymposium Walter Rombouts	PST Leuven
24/10/2018 (6,5 u.)	Integrate VUB	VUB
11/10/2018 (2 u.)	Werken met levensverhalen	PANAL
15/11/2018 (6 u.)	Palliatieve Zorg en dementie	NPZL
Totaal: 43,50 u.		

4.5. *Interne overlegmomenten*

4.5.1. Beleidsdag

Doelstelling:

Uittekenen van nieuwe krijtlijnen/aanpak

Aantal bijeenkomsten: 2

- 08/03/2018
- 17/05/2018

Behandelde onderwerpen:

- Wijziging in aanpak
- Aanpassing prijzen opleidingen

4.5.2. Jaarprogramma

Doelstelling:

Vergadering voor de ontwikkeling van het jaarprogramma van 2019

Aantal bijeenkomsten: 1

- 22/05/2018

Behandelde onderwerpen:

- Jaarprogramma en planning 2019

4.5.3. Werkgroep website

Doelstelling:

Informatie betreffende NPZL en palliatieve zorg binnen Limburg toegankelijk maken voor bevolking en hulpverleners. De werkgroep werkt samen met een externe leverancier aan de uitbouw van een nieuwe website.

Aantal bijeenkomsten: 8

- 25/09/2018
- 24/10/2018
- 26/10/2018
- 29/10/2018
- 16/11/2018
- 21/11/2018
- 22/11/2018
- 23/11/2018

Behandelde onderwerpen:

- Vereisten, waar dient nieuwe website aan te voldoen
- Nieuwe structuur website
- Grafisch uitzicht
- Navigatie
- Testing

4.5.4. Werkgroep feestcomité

Doelstelling:

Bevorderen en stimuleren van de samenwerking tussen de medewerkers van NPZL, PALLION en LISTEL vzw. Er worden jaarlijks vaste activiteiten georganiseerd.

Aantal bijeenkomsten: 9

- 30/01/2018
- 20/02/2018
- 12/03/2018
- 14/05/2018
- 18/06/2018
- 24/07/2018
- 13/09/2018
- 26/11/2018
- 18/12/2018

Behandelde onderwerpen:

- Voorbereiding en uitwerking van een teambuildingsactiviteit en het kerstfeestje
- Voorbereiding van attenties bij Pasen en Sinterklaas
- Voorbereiding van de dag van de administratieve medewerkers, dag van de verpleegkundigen, dag van de vrijwilligers
- Voorbereiding en uitwerking van de zomeractiviteiten

Op 22/06/2018 hielden het NPZL, PALLION en LISTEL hun gezamenlijke teambuildingsactiviteit.

5. Andere

5.1. De Warmste Week

Ten voordele van NPZL hebben de medewerkers van NPZL op 09/11 - 15/11 - 22/11 - 23/11 - 30/11 en 14/12 chocolade en speculaas verkocht in de hal van het Jessa Ziekenhuis en AZ Vesalius, op het symposium Palliatieve Zorg en dementie en op de kerstmarkt van Lambrechts.

II. Netwerkopdrachten

1. Informeren

1.1. Voordrachten

DATUM	ORGANISATIE	DOELGROEP (grootste)	AANTAL DEELN	TITEL	SPREKER(S)
08/03/2018	LOK Ham	Multidisciplinair	30	VZP	dr. Stulens Jan
08/03/2019	ZH Overpelt	Thuisverpleegkundigen	/	Voorstelling PALLION	Claes Brenda
08/03/2018	LOK Ham	Eerstelijns hulpverleners	/	Voorstelling PALLION	Jacobs Kristine
29/03/2018	LOK Lummen	Eerstelijns hulpverleners	100-tal	Voorstelling PALLION	Langens Stefan
21/04/2018	Stand Samana	Bevolking	/	Voorstelling PALLION	Jans Heidi
03/05/2018	LOK Houthalen-Helchteren	Eerstelijns hulpverleners	/	Voorstelling PALLION	Vanaeken Nathalie
24/05/2018	Gemeente Oudsbergen	Bevolking	30	'Praat voor je gaat'	dr. Bossers Joke
05/06/2018	PXL Healthcare Congres	Multidisciplinair en studenten	500	Focus op oncologie	Jans Heidi
05/06/2018	PXL	Studenten	/	Voorstelling PALLION	De Volder Barbara
13/06/2018	Gemeente Sint-Truiden	Bevolking	130	'Praat voor je gaat'	dr. Bossers Joke
06/09/2018	ECD Contact	Multidisciplinair, mantelzorgers	450	A-typisch dementie	Froidmont Els
06/09/2018	Limburgs netwerk dementie expertenbeurs	Hulpverleners in de zorg voor mensen met dementie	/	Voorstelling PALLION	Grossard Wendy
26/09/2018	Wit Gele Kruis	Thuisverpleegkundigen Wit Gele Kruis	250	Voorstelling PALLION	Henderickx Irène
02/10/2018	Wit Gele Kruis	Thuisverpleegkundigen Wit Gele Kruis	250	Voorstelling PALLION	Knaepen Mart
05/10/2018	Wit Gele Kruis	Thuisverpleegkundigen Wit Gele Kruis	250	Voorstelling PALLION	Henderickx Irène
09/10/2018	Wit Gele Kruis	Thuisverpleegkundigen Wit Gele Kruis	250	Voorstelling PALLION	Henderickx Irène
18/10/2018	Wit Gele Kruis	Thuisverpleegkundigen Wit Gele Kruis	250	Voorstelling PALLION	Henderickx Irène

DATUM	ORGANISATIE	DOELGROEP (grootste)	AANTAL DEELN	TITEL	SPREKER(S)
18/10/2018	ZH Heusden-Zolder	Patiënten	/	Voorstelling PALLION	Joris Els Moons Melissa
23/10/2018	LOK Halen Lummen	Eerstelijns hulpverleners	/	Voorstelling PALLION	Langens Stefan

1.2. Folders en brochures

ONDERWERP FOLDER/BROCHURE	EDITIEDATUM	OPLAGE
<u>Brochure</u> Netwerk Palliatieve Zorg – Als genezen niet meer kan – Infobrochure -gratis-	Eigen uitgave 11/2013	297 ex
<u>Folder</u> Ken je rechten als patiënt -gratis-	Uitgave Vlaams Patiëntenplatform	44 ex
<u>Folder</u> Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen vzw -gratis-	Uitgave FPZV	227 ex
<u>Folder</u> Palliatieve sedatie (richtlijnen voor de praktijk) Bestemd voor hulpverleners Kost: € 0,30	Uitgave FPZV 2012	126 ex
<u>Folder</u> Palliatieve sedatie Kost: € 0,30	Uitgave FPZV 05/2012	76 ex
<u>Folder</u> Pallion – Palliatieve Limburgse Ondersteuningsequipe -gratis-	Uitgave Pallion	293 ex
<u>Folder</u> Palliatieve thuiszorg...en nu? -gratis-	Uitgave FPZV 2017	127 ex
<u>Brochure</u> Leidraad voor implementatie van palliatieve zorg in WZC's Kost: € 2,00	Uitgave FPZV 10/2010	4 ex
<u>Folder</u> Ook de laatste reis wil je samen bespreken. Over vroegtijdige planning van de zorg. -gratis-	Uitgave FPZV 05/2010	95 ex
<u>Brochure</u> Medisch begeleid sterven – een begrippenkader -gratis-	Uitgave FPZV 12/2013	546 ex
<u>Brochure</u> Iemand is niet meer – verlies en rouw binnen palliatieve zorg Kost: € 1,00	Uitgave FPZV 06/2010	4 ex
<u>Brochure</u> Het levenseinde teruggeven aan de mensen – artsen. Over vroegtijdige planning van de zorg. Kost: € 5,00	Uitgave FPZV 08/2009	174 ex

ONDERWERP FOLDER/BROCHURE	EDITIEDATUM	OPLAGE
<u>Brochure:</u> Ook de laatste reis wil je samen bespreken – bevolking. Over vroegtijdige planning van de zorg. Kost: € 1,50	Uitgave FPZV 05/2010	232 ex
<u>Brochure</u> Niet te jong voor verlies Kinderen en jongeren betrekken in palliatieve zorg <ul style="list-style-type: none"> - Incl. informatieblad met tips voor ouders - Incl. informatieblad met tips voor hulpverleners Kost: € 1,00	Uitgave FPZV 2013	53 ex
<u>Brochure</u> Balans in evenwicht -gratis-	Uitgave FPZV 07/2012	320 ex
<u>Brochure</u> Niet alleen, als je niet meer kunt genezen Kost: € 3,00	Uitgave FPZV 05/2015	6 ex
<u>Zakboekje</u> Samenvatting van de richtlijnen palliatieve zorg Een handig boekje met de steekkaarten van de verschillende palliatieve richtlijnen die terug te vinden zijn op www.palliatieve.be . Kost: € 10,00	Uitgave FPZV 2015	26 ex
<u>Boek</u> 'Een bed bij het raam' Kinderleesboek voor 8+ of voorleesboek voor jonge kinderen. Geschreven door Vanden Heede Sylvia, illustraties van De Kinder Jan Kost: € 10,00	Uitgave Lannoo i.s.m. FPZV 2007	12 ex
<u>Boek</u> 'Alles over het levenseinde. Wegwijs in palliatieve zorg' Naar aanleiding van het 25-jarig bestaan van de Federatie werd dit boek geschreven onder de redactie van Huysmans Gert, Vanden Berghe Paul, Vandermaesen Ria en Hannes Guy. Het boek biedt een overzicht van de zorg aan het einde van het leven en helpt om de beste weg te vinden om hier mee om te gaan. Het boek is gestoffeerd met getuigenissen die herkenning en steun bieden. De verwijzingen naar palliatieve voorzieningen en hulpmiddelen, informatiebronnen en nuttige adressen maken van het boek een volledig naslagwerk. Kost: € 18,50	Uitgave FPZV 2015	8 ex
<u>Werkboek</u> 'Ondersteboven' Werkboek waarmee jongeren (12 tot 16 jaar) op een creatieve manier hun emoties over het (nakend) verlies van iemand uit hun omgeving kunnen uiten. Kost: € 6,00	Uitgave FPZV 05/2009	11 ex

ONDERWERP FOLDER/BROCHURE	EDITIEDATUM	OPLAGE
<u>Werkboek</u> 'Mijn boek over...' Werkboek waarmee kinderen (lagere school) op een creatieve wijze aan de slag kunnen gaan met hun emoties over het (nakend) verlies van iemand uit hun omgeving. Kost: € 6,00	Uitgave FPZV i.s.m. PALLION 05/2012	43 ex
<u>Werkboek</u> 'Levensende. Naar een ethisch kader' Dit werkboek biedt ethisch gedreven zorgverleners een stap-voor-stapaanpak met een waaier aan hulpmiddelen en leervormen. Kost: € 20,00	Uitgave FPZV 2016	5 ex
<u>Brochure</u> Wilsverklaring inzake mijn gezondheidszorg en levensende -gratis-	Uitgave FPZV 04/2015	457 ex

Deze folders, flyers en brochures worden verspreid via:

- informatie- en vormingsavonden
- studiedagen en cursussen
- infomomenten voor studenten
- beurzen
- werkgroepen
- de partners van NPZL (Algemene Vergadering, MBE, PST, PE, RVT/ROB, vertegenwoordigers van de thuiszorg, ...)
- op (telefonisch) verzoek van geïnteresseerden

1.3. Tijdschrift/Nieuwsbrief

In de digitale nieuwsbrief komt allerhande informatie aan bod. In 2017 werd er overgeschakeld naar Mailchimp om de nieuwsbrief te verspreiden. Mailchimp biedt de mogelijkheid om makkelijk in- en uit te schrijven. De lay-out van de nieuwsbrief werd volledig vernieuwd.

Behandelde onderwerpen:

- Voorstelling vormingsbrochure
- Bekendmaking data werkgroepen
- Bekendmaking data geplande vorming
- Rubriek: cursist aan het woord
- Bekendmaking opleiding "Contextuele benadering in palliatieve zorg"
- Rubriek: organisatie hulpverlening in de kijker
- Rubriek: End-of-life care Research group
- Pallion viert 25 jaar
- Het verhaal van Hans
- Hervorming eerstelijnszones
- Het 15de Vlaams Congres Palliatieve Zorg

Periodiciteit: trimestrieel, 3 exemplaren per jaar

Oplage: bij benadering worden er een 513-tal mensen bereikt. Het merendeel van de ontvangers zijn hulpverleners. Bevolking kan zich echter ook via de website van het NPZL inschrijven voor de nieuwsbrief. Gemiddeld openen 43% van de ontvangers de nieuwsbrief. 25% van de ontvangers klikt verder naar meer informatie of de website.

Doelgroep: iedereen met interesse in palliatieve zorg

1.4. Website

Adres : www.npzl.be.

De website biedt naast informatie de mogelijkheid tot inschrijven voor de aangeboden opleidingen.

1.5. Andere

Sociale media

Facebook-pagina van het Netwerk Palliatieve Zorg Limburg.

Aantal nieuwe 'vind ik leuk's': 518

Overzicht berichten afgelopen jaar:

Gepubliceerd	Bericht	Type	Doelgroep	Bereik
31-1-2019 14:27	 Omdat we weten dat onze context erg belangrijk is			950
21-1-2019 12:07	 Voor de late beslissers: er zijn nog 2 plaatjes vrij!			963
15-1-2019 16:11	 Na 2 geslaagde edities in 2018 organiseren we de			1,5K
10-1-2019 13:19	 Wij zijn dringend op zoek naar een			4,2K
10-1-2019 10:19	 Onze collega's van Pallion zijn op zoek naar een			1,3K
21-12-2018 09:17	 Wij zijn op zoek naar een netwerkmedewerker m/v			1,9K
21-12-2018 08:24	 Onze beste wensen voor 2019!			271
18-12-2018 16:14	 Wil je je verdiepen in palliatieve zorg? Bekijk dan			1K
14-12-2018 19:13	 Hier zijn we weer... ten voordele van de Warmste			987
11-12-2018 16:18	 Bent u een vrijwilliger die zich actief engageert in			2,1K
30-11-2018 10:13	 Zin in lekkere chocolade, speculaas of verse			1,4K

6-11-2018 15:22	 Wij zijn op zoek naar een Klinisch Psycholo(o)g(e)			2,4K	
30-10-2018 10:51	 Wij doen mee aan de warmste week! Op vrijdag 9			2,3K	
22-10-2018 10:15	 Het Palliatief Support Team (PST) van het Sint-			316	
2-10-2018 16:22	 Op zaterdag 13 oktober van 14u tot 17u opent het			1,6K	
2-10-2018 14:31	 Onze collega Pallion is op zoek naar een			1,1K	
13-9-2018 14:08	 PALLITOPICS: palliatieve thema's in de thuiszorg.			846	
7-9-2018 12:33	 Ben je op zoek naar een job als klinisch psycholo(o)g(e)			2,4K	
7-9-2018 10:23	 Palliatieve zorg en dementie. Een studiedag			2,7K	
6-9-2018 09:03	 Nog enkele plaatsen beschikbaar voor deze			1,8K	
7-8-2018 15:48	 Nog drie plaatsjes vrij voor de snelle beslissers! Schrijf			367	
12-7-2018 15:47	 Nog enkele plaatsen beschikbaar! Schrijf je			190	
27-6-2018 06:59	 http://www.pxl.be/Pub/Home/In-De-			1,9K	
20-3-2018 12:25	 Nog enkele plaatsen voor het avondsymposium "Een			657	
15-2-2018 13:11	 NPZL zkt. Verpleegkundige/Paramedi			2,5K	
19-1-2018 09:43	 Wegens annulatie zijn er nog enkele plaatsen			2,1K	
5-1-2018 12:50	 http://politeia.be/nl-be/studiedag/seminarie-het-			225	

2. Samenwerking en consult

2.1. Samenwerking

2.1.1. Overleggroepen van het netwerk palliatieve zorg

- **Werkgroep Palliatieve Zorg voor de woonzorgcentra**

Doelstelling: Het doel van de werkgroep palliatieve zorg voor de woonzorgcentra is hulpverleners samen te brengen en hen ondersteunen in overleg rond en implementeren van een beleid palliatieve zorg.

Dit doen we aan de hand van de noden die binnen elke werkgroep aangekaart worden. Sinds 2015 zijn er 3 regionale werkgroepen: Zuid-Limburg, Midden-Limburg en Noord-Limburg. De werkgroepen zijn laagdrempelig, iedereen komt aan bod en kan er met vragen terecht.

- Zuid-Limburg: 24 leden

ORGANISATIE	GEMEENTE	NAAM LID
Cecilia	Alken	Jacobs Diane
Beversthuis	Bilzen	Forier Els
Ark Van Noe	Bilzen	Beerts Christine Merken Cecille
Demerhof	Bilzen	Mewissen Ingrid Aerts Inge
Puthof	Borgloon	Mans Evi
De Visserij	Diepenbeek	Schraepen Linda Bielen Hilde
WZC Ocura Herk-De-Stad	Herk-de-Stad	Jacobs Jessie
Ter Hulst	Hoeselt	Beankens Margot
WZC Ocura Montenaken	Montenaken	Poulmans Ann
Sint-Jozef	Nieuwerkerken	Meubis Petra
Huyse Elckerlyc	Riemst	Zeevaert Sylvie
WZC Eyckendael	Riemst	Vandecaetsbeek Ilka
WZC Ocura Voeren	Voeren	Schreiber Suzanne
Home Elisabeth	Sint-Truiden	Hoebbers Martine
WZC Den Akker	Sint-Truiden	Devis Evelyn Denivel Carine
't Meiland – Villa Rosa	Sint-Truiden	Nellis Christa
Aurora	Tongeren	Goossens Marieke
WZC De Motten	Tongeren	Jacobs Glenn
Sint Franciscus	Tongeren	Grouwels Johan Vandecaetsbeek Ilka
RH De Bloken	Wellen	Rouvrois Greet

Bijeenkomsten: 3 x / jaar

- 25/01/2018
- 26/04/2018
- 13/09/2018

Behandelde onderwerpen:

- Uitwisseling eigen ervaringen
- VTO
- Nieuws vanuit FPZV
- Nieuws vanuit NPZL

- Complementaire zorg
 - zachte koffer
 - waakdoos
 - stappen naar betere palliatieve zorg
- Palliatieve sedatie
- Euthanasie
- Pastorale zorg
- Vroegtijdige zorgplanning
- Nieuwe ontwikkelingen in de eerstelijnszones
- Begrippenkader

Resultaten van de overleggroep:

- Werken rond Complementaire zorg. Hierbij hadden we aandacht voor de 'zachte koffer', een koffer die zich richt op aanvullende zorg voor de palliatieve bewoner. Hierin zitten onder meer geuren voor aromazorg, oliën voor massage, muziek,... De 'waakdoos' richt zich meer op de naasten die waken bij de palliatieve bewoner. Deze bevat praktische brochures, boeken, foto's, tips rond wat men nog kan doen voor de zieke in de terminale fase,...om de naasten wegwijs te maken bij vragen die rijzen tijdens het waken. Er werd van gedacht gewisseld wat nog in zo'n doos of koffer zou kunnen passen en tips aan elkaar gegeven over interessante boekjes en andere hulpmiddelen.
- Werken rond het beeld van de groep over 'het ideale woonzorgcentrum'. Uitwisseling welke kleine stappen nog kunnen genomen worden om te komen tot een betere palliatieve zorg.
- Nood aan opleiding i.v.m. het begrippenkader, vandaar dat we al een inleiding deden in wat het verschil is tussen euthanasie en palliatieve sedatie.
- Spiritualiteit, pastorale zorg, en hoe die wordt ingevuld in tijden waar bewoners misschien anders zijn gaan "geloven". We merken dat het verschillend ingevuld wordt door de verschillende WZC, en we merken op dat we elkaar hierin kunnen aanvullen.
- Vroegtijdige zorgplanning krijgt stilaan een grotere betekenis in de WZC. Iedereen is er op zijn manier mee bezig! Het wordt duidelijk dat op tijd beginnen met praten over het levenseinde een grote hulp is in tijden van crisis. Ook binnen de context van de bewoner is het meer werkbaar wanneer er met de bewoner gesprekken zijn geweest i.v.m. het levenseinde.

Midden-Limburg: 45 leden

ORGANISATIE	GEMEENTE	NAAM LID
Residentie Pallieter	As	Gaio Virena Bernaerts Suzy
De Fakkel	Beringen	Fets Annelies Buekers Katrien
Residentie Sporenpark	Beringen	Vyncke David
De Olijfboom	Genk	Hamers Wendy
Prinsenpark	Genk	Schroyen Carine
Huize Uilenspiegel	Genk	/
WZC De Vierde Wand	Genk	Jans Greet Vandevenne Geert
WZC Het zog	Genk	Kollodziej Kelly Deroye Tamara Dreessen Ingrid Schoofs Tanya
Hof Van Gan	Genk	Calvo Sandra
WZC Toermalien	Genk	Deroye Tamara Lenoir Nicole Sikosek Marie-Claire Schoofs Tanya
Residentie Sint Lambertus' Buren	Halen	Joris Els
WZC Salvator	Hasselt	Vos Marleen
Sint Elisabeth	Hasselt	Meirens Christel
HOGEVIJF campus stadspark/campus Banneux	Hasselt	Coosemans Ann
RH Immadi	Hasselt	Vandebergh Mireille Weins Bea Carbone Ada
Clarenhof	Hasselt	Legros Zoë
RH Katharinadal	Hasselt	Vanden Broecke Diana
Senior Gaerveld	Hasselt	Thijs Jelle Hendrix Leentje
De Bloemelingen	Heusden-Zolder	Hafi Luana Rossillon Kristel
Hof Ter Bloemen	Heusden-Zolder	Ulenaers Marina Vanbockryck Jessy Asbbane Layla Olszewska Iwona Bammens Kelly
Berkenbosch	Heusden-Zolder	Klunder Sonja
BoCasa	Heusden-Zolder	Broere Mieke Motmans Gwen
Vinkenbosch	Kermt	Beckers Gerda

ORGANISATIE	GEMEENTE	NAAM LID
Corsala	Koersel	Frederix Petra
WZC Ocura Beringen	Koersel	Vandevenne Greta
Residentie Karen	Koersel	Boes Yvonne Van Moer Anke
Sint Anna	Lanaken	Schils Isabelle Thora Nathalie
WZC Bessemerberg	Lanaken	Snijders Sylvie Walczak Marieanne
Het Meerlehof	Lummen	Thoelen Simone
Maasmeander	Maasmechelen	Hermans Zoë
Kimpenhof	Opglabbeek	Vandewal Lydia
Heuvelheem	Tessengerlo	Saelen Lieve
WZC Heilige Catharina	Zonhoven	Schillebeeks Nele
WZC Het Dorpvelt	Zonhoven	Thys An

Bijeenkomsten: 3 x / jaar

- 01/02/2018
- 31/05/2018
- 27/09/2018

Behandelde onderwerpen:

- Communicatie
 - Wat hebben we nodig om communicatie goed te laten verlopen?
 - Op wat lopen we dan vast en hoe kunnen we hiermee aan de slag gaan?
- Uitwisseling eigen ervaringen
- VTO
- Nieuws vanuit FPZV
- Nieuws vanuit NPZL
- Palliatieve sedatie
- Euthanasie
- Pastorale zorg
- Vroegtijdige zorgplanning
- Nieuwe ontwikkelingen in de eerstelijnszones
- Begrippenkader

Resultaten van de overleggroep:

Dit jaar is gewerkt met verschillende werkvormen en in kleinere groepjes. Vanuit de noden die leven binnen de groep werd samen beslist rond welk thema we aan de slag zouden gaan, o.m. :

- Nood van goede communicatie. 'Hoe doe je dit? Hoe pak je dat aan?' Wat is nodig om tot goede communicatie te komen en waar loop je tegenaan wanneer het niet lukt? In 2019 wordt dit thema verdergezet.
- De bewoners terug in zijn/haar kracht zetten, door te kijken wat ze wel nog kunnen en hen hierin te ondersteunen.
- Nood aan opleiding ivm het begrippenkader, vandaar dat we al een inleiding deden in wat het verschil is tussen euthanasie en palliatieve sedatie.
- Spiritualiteit, pastorale zorg, en hoe die wordt ingevuld in tijden waar bewoners misschien anders zijn gaan "geloven". We merken dat het verschillend ingevuld wordt door de verschillende WZC, en we merken op dat we elkaar hierin kunnen aanvullen.
- Vroegtijdige zorgplanning krijgt stilaan een grotere betekenis in de WZC. Iedereen is er op zijn manier mee bezig! Het wordt duidelijk dat op tijd beginnen met praten over het levenseinde een grote hulp is in tijden van crisis. Ook binnen de context van de bewoner is het meer werkbaar wanneer er met de bewoner gesprekken zijn geweest i.v.m het levenseinde.
- Wie voert deze gesprekken in de WZC? We merkten dat die door zeer uiteenlopende mensen gebeuren. Van de hoofdverpleegkundigen tot het poetspersoneel. We bekeken de voor- en nadelen van wie de gesprekken voert, dit leidde tot interessante discussies.
- Casusbespreking. Dit is erg leerrijk omdat we leren van elkaars praktijkervaring.

Noord-Limburg: 19 leden

ORGANISATIE	GEMEENTE	NAAM LID
RH Welzijnscampus Gerkenberg	Bree	Vandeurzen Annemie
Huize Lieve Moenssens	Dilsen-Stokkem	Stukken Marie-Jeanne Coenjaerts Melinda
CoHam	Ham	Quintens Johan
Sint-Jan Berchmanstehuis	Hamont-Achel	Beks Chris Peeters Hilde
Aan De Beverdijk	Hamont-Achel	Ramaekers Anita
Zorgvlied	Kinrooi	Linsen Severine
WZC Reigersvliet	Leopoldsburg	Cantré Peggy Groenen Rita
RH De Bekelaar	Lommel	Vanhooff Heidi
WZC Kapittelhof en Hoevezavel	Lommel	Vanbroeckhoven Mietsy
Ter Meeuwen	Meeuwen-Gruitrode	Broekx Wendy Haex Annie
De Maaspoorte	Maaseik	Fennane Halima
Het Park Neeroeteren	Maaseik	Strijckers Hilde
WZC Sint-Jozef	Neerpelt	Eerdekens Evi

ORGANISATIE	GEMEENTE	NAAM LID
Rustoord Immaculata	Overpelt	Vanbuel Karine
Sint Antonius	Peer	Schevernels Hanne

Bijeenkomsten: 3 x / jaar

- 22/02/2018
- 14/06/2018
- 25/10/2018

Behandelde onderwerpen:

- Uitwisseling eigen ervaringen
- VTO
- Nieuws vanuit FPZV
- Nieuws vanuit NPZL
- Registratiegegevens overlijdens
- Ethiek
- PICT: identificatieschaal palliatieve zorg
- Contextuele zorg
- Hulpmiddelen
 - Waakkoffer
 - Dementiekoffer
 - Intimiteitkoffer
 - Verhalencirkel
- Palliatieve sedatie
- Euthanasie
- Pastorale zorg
- Vroegtijdige zorgplanning
- Nieuwe ontwikkelingen in de eerstelijnszones
- Begrippenkader
- Overlijdenszorg
- Nazorg bij overlijdens
- Zorg voor de zorgenden

Resultaten van de overleggroep:

- Ethiek: Beckers Ilke, licentiaat in morele begeleiding, gaf een introductie over ethiek en de onlosmakelijke verbondenheid tussen ethiek en zorg.
- De registratiegegevens van de overlijdens van het voorgaande jaar werden overlopen. Opvallend hierbij was dat het overlijden zo kort volgde op de start van een palliatief dossier. Daarom werd de PICT-schaal nogmaals toegelicht. Deze schaal helpt hulpverleners om sneller een patiënt/bewoner als palliatief te identificeren.
- Hulpmiddelen die er bestaan om mensen bij te staan aan het levenseinde (specifiek naar dementie en intimiteit)
- Nood aan opleiding i.v.m het begrippenkader, vandaar dat we al een inleiding deden in wat het verschil is tussen euthanasie en palliatieve sedatie.

- Spiritualiteit, pastorale zorg, en hoe die wordt ingevuld in tijden waar bewoners misschien anders zijn gaan “geloven”. We merken dat het verschillend ingevuld wordt door de verschillende WZC, en we merken op dat we elkaar hierin kunnen aanvullen.
- Vroegtijdige zorgplanning krijgt stilaan een grotere betekenis in de WZC. Iedereen is er op zijn manier mee bezig! Het wordt duidelijk dat op tijd beginnen met praten over het levenseinde een grote hulp is in tijden van crisis. Ook binnen de context van de bewoner is het meer werkbaar wanneer er met de bewoner gesprekken zijn geweest ivm levenseinde.
- Wie voeren deze gesprekken in de WZC? We merkten dat die door zeer uiteenlopende mensen gebeuren. Van de hoofdverpleegkundigen tot het poetspersoneel. We bekeken de voor- en nadelen van wie de gesprekken voert, dit leidde tot interessante discussies.
- Casusbespreking : dit is erg leerrijk omdat we leren van elkaars praktijkervaring.
- Lijktooi: hoe doen we dit, hoe gaan we ermee om? Hierbij kwamen de verschillen naar boven, ook in de manier waarin we afscheid nemen van de overledene en hun families.
- Rouwzorg na een overlijden. Viering nadien, die door ieder WZC anders wordt ingevuld, maar wel met veel zorg voor de familieleden.
- Rouwzorg voor de medewerkers zelf na het overlijden van een bewoner. De medewerkers geven aan dat ze zich niet bewust zijn van de rouw die ze doormaken wanneer er bewoners overlijden (soms op korte tijd, of mensen die een bijzondere indruk nalieten).

Werkgroep Palliatieve zorg voor voorzieningen voor personen met een beperking

Doelstelling:

De werkgroep wil mensen uit de voorzieningen samenbrengen om zo uit te wisselen rond de noden, knelpunten en behoeften binnen de palliatieve zorg. Ook lokale initiatieven of beleidsmatige thema's kunnen aan bod komen. Verder wordt informatie vanuit de FPZV gedeeld. Omgekeerd kan informatie vanuit het werkveld meegenomen naar de FPZV. De werkgroep biedt ook de mogelijkheid om rond bepaalde thema's te werken en een studiedag te organiseren.

Leden: 18 leden

ORGANISATIE	GEMEENTE	NAAM LID
BC Ter Heide	Borgloon	Dirix Inez
Wiric vzw	Sint-Truiden	Heylen Clara
De Meander vzw	Dilsen-Stokkem	Mertens Nicole
De Meander vzw	Dilsen-Stokkem	Beks Marleen
Ter Engelen	Maaseik	Opsteyn Hilde
DC Intesa vzw	Borgloon	Moors Patrick
DC Intesa vzw	Borgloon	Mooren Greet
OPZC Rekem	Lanaken	Carpentier Petra

ORGANISATIE	GEMEENTE	NAAM LID
Berkenhof vzw	Leopoldsburg	Sleurs Martine
vzw Stijn - 't Klavertje	Houthalen-Helchteren	Van Den Meerendonk Elly
Vzw Stijn – 't Klavertje	Houthalen-Helchteren	Indeherberg Geertje
vzw Stijn - 't Weyerke	Heusden-Zolder	Lemmens Ann
vzw Stijn - Sint-Oda	Overpelt	Brouwers Christel
KOC Sint-Ferdinand	Lummen	Lemmens Lief
KOC Sint-Ferdinand	Lummen	Rutten Christien
KOC Sint-Ferdinand	Lummen	Janssen Audrey
vzw Tevona	Hasselt	Partoens Stephanie
Vzw Tevona	Hasselt	Derwael Sandra

Bijeenkomsten: 2 x / jaar

- 26/06/2018
- 02/10/2018

Behandelde onderwerpen:

- Nieuws vanuit NPZL
- Nieuws vanuit FPZV
- Uitwisseling eigen ervaringen
- Uitnodiging Thonnon Marlies en Meuwis Ingrid van SPIL om uitleg te geven omtrent patiëntenrechten en juridische omkadering
- Deelname vanuit PALLION
- Vroegtijdige zorgplanning
- Uitleg hervorming eerstelijnszones
- Verschillende soorten schalen : PICT, Savera, Palli
- Casuïstiek

Werkgroep PST Verpleegkundigen

Doelstelling:

Reeds jaren bestaat er een nauwe samenwerking tussen de diverse Palliatieve Support Teams van de Limburgse ziekenhuizen en het Netwerk Palliatieve Zorg Limburg. De werkgroep heeft tot doel het onderling contact en de uitwisseling van ervaring, informatie en kennis mogelijk te maken en te bevorderen.

De kwaliteit van de zorg wordt voortdurend in vraag gesteld en geoptimaliseerd. Daarbij wordt gezocht op welke wijze gepast kan worden ingespeeld op de huidige en op de steeds veranderende noden.

Leden:

NAAM ORGANISATIE	GEMEENTE	NAAM LID
Jessa Ziekenhuis	Hasselt	Van Overloop Marleen Vaes Lies
Maria Ziekenhuis Noord-Limburg	Overpelt	Vanbommel Ann Dries Anja
MS & Revalidatiecentrum	Overpelt	Driesen Ronny Pennemans Nancy
Regionaal Ziekenhuis Sint Trudo	Sint-Truiden	Vandendooren Kurt Thewis Wendy
St. Franciskusziekenhuis	Heusden-Zolder	Royackers Elly
Ziekenhuis Maas en Kempen	Maaseik	Peeten Ann
Ziekenhuis Oost-Limburg	Genk	Bijnens Vera Deak Mieke
Algemeen Ziekenhuis Vesalius	Tongeren	Weerelds Gerda

Bijeenkomsten:

- 05/02/2018
- 26/06/2018
- 25/10/2018

Behandelde onderwerpen:

Zorg voor elkaar: ruimte creëren voor concrete vragen uit het werkveld keert iedere werkgroep vergadering terug.

Besproken thema's:

- Bespreking studiedag: Sterven in een labyrint, georganiseerd door het Jessa ziekenhuis
- Feedback ontmoetingsmoment PST – PE - PALLION
- Toer door Limburg: uit het ontmoetingsmoment vorig jaar bleek dat zowel PST's als de thuiszorg behoefte hebben aan een goeie informatiedoorstroming en zorgafstemming. Hierover afspraken maken op provinciaal niveau werkt niet gezien de uniciteit en geschiedenis van elk ziekenhuis. Daarom werd voorgesteld dat, onder de vleugels van het Netwerk, dat alle ziekenhuizen individueel bezocht zouden worden door het NPZL en PALLION. Hiervoor werd de medewerking gevraagd aan alle PST's.
- Gebruik van (palliatieve) ontslagdocumenten
- De rol van het PST in de aanmelding van palliatieve patiënten op de palliatieve eenheden.
- Samenwerking met de palliatieve eenheden
- De verregaande impact van de GDPR regelgeving op de interne en externe informatie uitwisseling m.b.t. palliatieve patiënten.
- Opleiding werkpleklers voor Palliatieve Support Teams
- Implementatie van het PICT instrument in het ziekenhuis
- Registratiegegevens Impala

- Overdracht van het voorzitterschap van de werkgroep
- Samenwerking met de PST Psychologen - PST arts in één multidisciplinaire werkgroep
Netwerknieuws: nieuws, actualiteiten en initiatieven van andere settings en partners stromen door naar de WG PST.
- FPZV nieuws
Van Overloop Marleen, verpleegkundige van het PST Jessa ZH en Bijmens Vera, verpleegkundige van het PST in het ZOL, nemen deel aan de werkgroepvergaderingen PST van de FPZV te Vilvoorde en brengen hier verslag van uit. Op die manier is er een goede doorstroming van beleidsnieuws vanuit de FPZV.
Omgaan met therapeutische hardnekkigheid
- Immunotherapie: toelichting door mevr. Bortels Sandra, oncocoach Jessa ZH.

Resultaten van de overleggroep:

- Uitwisseling van ervaringen en zorg voor mekaar rond uitbouw van palliatieve zorg in de ziekenhuizen.
- Deelname aan geïndividualiseerde ontmoetingsmomenten tussen PST's en PALLION.

Werkgroep PE Hoofdverpleegkundigen

Doelstelling

Reeds jaren bestaat er een nauwe samenwerking tussen het Netwerk Palliatieve Zorg Limburg en de 4 Limburgse Palliatieve Eenheden (Overpelt, Genk, Hasselt en Tongeren). De werkgroep, opgericht in 2001, heeft tot doel het onderling contact en de uitwisseling van ervaring, informatie en kennis mogelijk te maken en te bevorderen. De kwaliteit van de zorg wordt voortdurend in vraag gesteld en geoptimaliseerd. Daarbij wordt gezocht op welke wijze gepast kan worden ingespeeld op de huidige en op de steeds veranderende noden.

NAAM ORGANISATIE	GEMEENTE	NAAM LID
Jessa Ziekenhuis	Hasselt	Breemans Jurgen
Maria Ziekenhuis Noord-Limburg	Overpelt	Gielen Angèle
Ziekenhuis Oost-Limburg	Genk	Smets Pierrot
Algemeen Ziekenhuis Vesalius	Tongeren	Lecoque Anne Marie

Bijeenkomsten:

- 22/03/2018

Behandelde onderwerpen

- Hoofdverpleegkundigen als managers van een afdeling
- Werknemers staan onder toenemende druk
- Organisatie van de afdeling met steeds meer mensen met ADV dagen, langdurig zieken, gepensioneerden,

- Opnamecriteria PE
- Samenwerking met Zorghuis Limburg
- GDPR regelgeving
- Kwaliteitsindicatoren
- Invoering van elektronisch dossier
- Ontmoetingsmoment PST - PE - PALLION
- Behoeftte bevragen van de FPZV aan de PE voor de opmaak van hun beleidsplan
- 20 jarig bestaan PE Mariaziekenhuis Noord Limburg
- Avondsymposium: natuurlijk sterven: hoe gaat dat ook al weer?

Resultaten werkgroep

- Uitwisseling van ervaringen, noden en behoeften

Ontmoetingsmomenten PST - PALLION (Toer door Limburg)

Doelstelling

Tijdens de ontmoetingsmomenten van de voorbije jaren werd duidelijk dat de werking van elk PST verschilt.

De nood aan goeie informatiedoorstroming werd zowel door PALLION als de PST's aangereikt.

Gezien de diversiteit in de werking van de PST's en de onmogelijkheid om op provinciaal vlak tot uniforme ziekenhuisoverschrijdende samenwerkingsafspraken te komen, startten we met bezoeken van de verschillende PST teams om zo te komen tot geïndividualiseerde afspraken rekening houdend met de eigenheid van elk ziekenhuisteam.

Aanpak

Elk ziekenhuis werd vooraf gecontacteerd door het NPZL om te komen tot een afspraak waarbij PST - PALLION mekaar konden ontmoeten en voorstel van aanpak.

Aan de PST's werd gevraagd om het voltallige team alsook enkele mensen van de sociale diensten te betrekken.

Zoveel als mogelijk sloten we aan bij een gepland teamoverleg van de PST's. Vooraf werd naar elk PST team een aantal stellingen doorgestuurd die de leidraad voor het gesprek vormden.

Het gaat om volgende stellingen:

1. PST medewerkers kennen alle PALLION medewerkers en omgekeerd.
2. In het multidisciplinaire team neemt iedere discipline zijn/haar specifieke taak op.
3. PALLION en PST werken samen rond alle palliatieve patiënten.
4. Voor patiënt en familie is ontslag en opname een belangrijk kantelmoment in de zorg. Ook voor hulpverleners is dat zo. Je laat patiënt en familieleden ook weer los.
5. Ontslag of opname net voor het weekend verdient bijzondere aandacht.
6. We betrekken familie en patiënt in de overdracht van de zorg.
7. Iedere PST/PALLION medewerker is vlot bereikbaar.
8. Vragen en uitvoeringen van euthanasie en palliatieve sedatie zijn gestegen.
9. Levensindevragen bij psychisch lijden vragen een andere aanpak dan levensindevragen bij palliatieve patiënten

Deze vragen brengen ons tot thema's zoals samenstelling teams, evoluties hierin, taak afbakening en zorgafstemming binnen teams, criteria tot doorverwijzing naar een MBE, ontslag en opname, nazorg in de eerstelijnszorg, samenwerking huisarts en wachtposten, bereikbaarheid van PST en MBE, informatiedoorstroming, stand van zaken i.v.m. euthanasie-aanvragen, procedure en betrokkenheid bij euthanasie en palliatieve sedatie aanvragen, uitvoering van euthanasie door een huisarts in een ziekenhuis, knelpunten en leerpunten, taak m.b.t. vroegtijdige zorgplanning, expertise op vlak van levenseindevragen bij niet-palliatieve patiënten,

Resultaten werkgroep:

Vorbereidende overlegvergaderingen met PALLION

- 27/02/2018
- 12/03/2018
- 07/05/2018
- 01/10/2018
- 26/11/2018

Ontmoetingsmomenten in 2018

- 10/04/2018 - PST Tongeren - PALLION - NPZL
- 17/04/2018 - PST Sint Truiden - PALLION - NPZL
- 03/09/2018 - PST Hasselt - PALLION - NPZL
- 09/10/2018 - PST Heusden - PALLION - NPZL
- 22/11/2018 - PST Diest - PALLION - NPZL

Gepland voorjaar 2019

- 11/01/2019 - PST Leuven - PALLION - NPZL
- 14/01/2019 - PST Genk - PALLION - NPZL
- 05/02/2019 - PST MS Kliniek - PALLION - NPZL
- 12/02/2019 - PST Maaseik - PALLION - NPZL

Aansluiting bij de werkgroep ONCOLOGIE LIMBURG

In deze werkgroep overleggen medewerkers van de sociale diensten die werkzaam zijn op de afdelingen oncologie van de Limburgse ziekenhuizen.

In 2017 werd voorgesteld dat NPZL en PALLION deelnemen aan dit overlegmoment om de beschikbare kanalen die kansen bieden om tot betere en afgestemde samenwerking te komen te benutten.

NPZL en PALLION gingen graag in op dit aanbod.

De werkgroep kwam samen op

- 05/06/2018
- 23/10/2018

Vorbereidende overlegmomenten met PALLION op

- 13/03/2018
- 29/05/2018
- 11/10/2018

Resultaten werkgroep (m.b.t. palliatieve zorg)

- Terugblik op de besproken knelpunten i.v.m. transfer naar ziekenhuis en thuiszorg (en omgekeerd) en de evolutie daarin.
- Aankondiging van de Toer door Limburg m.b.t. ontmoetingsmomenten tussen PALLION - PST - ZH
- Toelichting en kadering van de PICT schaal a.d.h.v. casussen.

Samenwerking tussen NPZL met de hogescholen UCLL – PXL

Werkgroep hogescholen:

Doelstelling

Het Netwerk heeft een goeie samenwerking uitgebouwd met de PXL en de UCLL (voorheen KHLIM) voor wat betreft het vormingsaanbod palliatieve zorg in de provincie Limburg. Doelstelling van deze werkgroep is het aanbod op mekaar blijven afstemmen, expertise uit het werkveld (NPZL) en het onderwijs (de hogescholen) samenbrengen om de kwaliteit in de zorg aan het bed van de patiënt te verbeteren.

Leden

- Cannaerts Nancy, coördinator postgraduaat palliatieve zorg
- Coel Jan, praktijk lector PXL, coördinator PG oncologische zorg
- Noels Els, inhoudsdeskundige, NPZL
- Lescouhier Hilde, algemeen coördinator NPZL

Bijeenkomsten

- 09/04/2018
- 22/10/2018

Resultaat

- Aankondiging van de opstart van een postgraduaat palliatieve zorg in PXL. Bespreking deelnemersvoorwaarden, inhoud en paper. Implementatie en organisatie van de opleiding pijn en symptoomcontrole in samenwerking met het NPZL.
- Bespreking van de inhoud van het postgraduaat palliatieve zorg in UCLL: deelnemersvoorwaarden, inhoud en paper.
- Bespreking van evaluatieverslag van postgraduaat PZ UCLL: de kracht van de opleiding en de groeikansen voor de volgende opleiding.
- Vervolgtraject na een postgraduaat: de warme oproep tot intervisie
- Bespreking vormingsaanbod NPZL om zo het totale vormingsaanbod in Limburg in kaart te brengen.
- Intentie om de inhoud van de kernopleiding af te stemmen op het leerpakket van studenten verpleegkunde in de hogescholen.

- Bespreking van de implementatie van palliatieve zorg in het opleidingstraject van een student verpleegkunde: UCLL stelt voor.
- Fonds Zuster Leontine

Samenwerking met PXL

1. Voor wat betreft de examinering van de opleiding pijn en symptoomcontrole, georganiseerd door het NPZL.

In het najaar 2017 en najaar 2018 werd de opleiding pijn en symptoomcontrole door NPZL georganiseerd. Er werd daarbij begin 2018 en begin 2019 samengewerkt met dhr. Coel Jan, praktijklector PXL, specifiek m.b.t. de examinering.

Ter info: de studenten die in de opleiding pijn en symptoomcontrole van NPZL met vrucht slagen op het examen kunnen immers van deze module een vrijstelling behalen in het postgraduaat palliatieve zorg.

Er was samenwerking en overleg hierover op volgende tijdstippen:

Examinering kernopleiding najaar 2017

- 16/01/2018 (examinering van de cursisten)
- 29/01/2018 (bespreking resultaten)

Examinering kernopleiding najaar 2018

- 12/11/2018 (voorbereiding examenvragen)
- 08/01/2019 (examinering van de cursisten)
- 29/01/2019 (bespreking resultaten van de examens)

2. Voor wat betreft de organisatie van de module pijn en symptoomcontrole in het postgraduaat palliatieve zorg, door NPZL voor PXL

PXL startte 02/10/2018 het postgraduaat Palliatieve Zorg. Het postgraduaat bestaat uit vier modules waarvan de laatste de module pijn- en symptoomcontrole is. De module pijn- en symptoomcontrole wordt *door NPZL voor PXL* georganiseerd.

De module start in 2019 en loopt dan op volgende dagen

- 23/04/2019
- 30/04/2019
- 07/05/2019
- 14/05/2019
- 21/05/2019
- 28/05/2019

Er was samenwerking en overleg hierover op volgende tijdstippen:

- 07/11/2017 (samenwerking opleiding pijn en symptoomcontrole in PXL)
- 05/03/2018 (opstart postgraduaat PXL - bespreking samenwerkingsmodaliteiten voor de module pijn en symptoomcontrole).
- 05/07/2018 (voorbereiding en taakverdeling)
- 12/11/2018 (overleg moment begroting)

Overleg met UCLL - NPZL - PANAL

UCLL is werkzaam zowel in Vlaams Brabant als Limburg. Wat palliatieve zorg betreft zijn zowel het NPZL als PANAL collega's/partners op vlak van een vormingsaanbod rond palliatieve zorg. Belangrijk is daarom zicht te hebben op wie met welk aanbod naar buiten komt en hoe hierin afstemming kan gevonden worden. NPZL deed UCLL de suggestie om een overleg te organiseren om alle partners samen rond tafel te brengen. UCLL nam de organisatie op zich. Dit overleg ging door op:

- 03/07/2018
Aanwezig: Cannaerts Nancy, Martin Sandra en Van Riet Cathy (UCLL), Noels Els (NPZL), Vandermaesen Ria (PANAL)
- Besproken werd: terugblik op het postgraduaat 2017-2018, evaluatiepunten voor academiejaar 2019-2020, Fonds Zuster Leontine, samenwerkingsinitiatief rond vorming tussen NPZL - UCLL en PANAL, initiatieven ter bekendmaking van het postgraduaat PZ.

Werkgroep psychologen Limburg

Doelstelling

Deze werkgroep biedt de gelegenheid tot onderling contact, overleg en groei in kennis met betrekking tot relevante thema's. Daarnaast vormt ze een medium om informatie vanuit Vlaanderen inzake palliatieve zorg te verspreiden binnen Limburg en vice versa. Ze richt zich tot psychologen verbonden aan de palliatieve support teams, palliatieve eenheden en de psychologe van de multidisciplinaire begeleidingsequipe (PALLION).

Leden: 14 leden

NAAM ORGANISATIE	GEMEENTE	NAAM LID
A.Z. Vesalius	Tongeren	Hoedemakers Lief
Jessa Ziekenhuis	Hasselt	Knaepen Inge
Jessa Ziekenhuis	Hasselt	Van de Broek Magda
Maria Ziekenhuis Noord-Limburg	Overpelt	Vandewaerde Ruth
Maria Ziekenhuis Noord-Limburg	Overpelt	Beckers Esther
Maria Ziekenhuis Noord-Limburg	Overpelt	Claes Sigrid
Maria Ziekenhuis Noord-Limburg	Overpelt	Kuyken Karlien
MS & Revalidatiecentrum	Overpelt	Vanzeir Ellen
PALLION	Hasselt	Knaepen Mart
Regionaal Ziekenhuis Sint Trudo	Sint-Truiden	Macoy Stephanie
Regionaal Ziekenhuis Sint Trudo	Sint-Truiden	Severijns Hilde
St. Franciskusziekenhuis	Heusden-Zolder	Vandersloten Goedele

NAAM ORGANISATIE	GEMEENTE	NAAM LID
Ziekenhuis Maas en Kempen	Maaseik	Van Rens Petra
Ziekenhuis Oost-Limburg	Genk	De Reuwe Els

Bijeenkomsten

- 24/01
- 23/05: geannuleerd wegens te weinig aanwezigen
- 26/09
- 05/12: geannuleerd wegens te weinig aanwezigen

Resultaten van de overleggroep

- casusbesprekingen en uitwisseling van ervaring inzake palliatieve zorg en/of rouwbegeleiding
- overdracht van actualiteit en informatie vanuit het NPZL, PALLION en de werkgroep psychologen FPZV
- informatie-uitwisseling over literatuur, VTO, relevante thema's, wetgeving, ...
- brainstormen en op punt stellen van doelstellingen en visie inzake goede palliatieve zorg en werking PST binnen ziekenhuis
- interne vorming

Werkgroep Palliatieve zorg in de thuiszorg

Doelstelling

Het Netwerk Palliatieve Zorg Limburg (NPZL) heeft al enkele jaren een specifieke werking (werkgroepen/studiedagen) voor een aantal doelgroepen. De thuiszorg werd voornamelijk bereikt door middel van multidisciplinaire opleidingen of vormingen. Recent werd besloten om hier verandering in te brengen en een aanbod specifiek naar de thuiszorg toe te maken. In 2014 vond reeds een gesprekstafel plaats, georganiseerd samen met twee andere partners (PALLION en LISTEL), hier werden de noden uit de eerste lijn opgesomd.

Om tegemoet te komen aan de nood aan afspraken en afstemming op een 'hogere' niveau werd de werkgroep thuiszorg opgericht.

Leden: 13 leden

NAAM ORGANISATIE	NAAM LID
Zelfstandig Kinésitherapeut	Wittebrood Carla
Huisarts	Holsteyns Evelien
Familiehulp	Laevers Ingrid
Solidariteit voor het gezin	Vanherle Josiane
OCMW Dilsen-Stokkem	Vermeulen Sandra

NAAM ORGANISATIE	NAAM LID
KLAV	Scheepers Annemie
Wit-Gele Kruis	Ogiers Carine
SVGH	Peters Cecile
PALLION	Symons Linda
Huisarts	Raskin Theo
Voorzorg	Claes Dirk
Voorzorg	Bouhbass Fadma
Voorzorg	Kavs Lieve

Bijeenkomsten

In 2018 werd deze werkgroep tijdelijk 'on hold' gezet om de hervorming van de eerstelijns af te wachten. Op termijn willen we deze werkgroep integreren in de ELZ's. Medewerkers van het NPZL hebben zich geëngageerd aanwezig te zijn op de diverse kick-off momenten van de ELZ's in regio Limburg. Ook in de veranderfora zijn we als organisatie aanwezig. Op deze wijze willen we palliatieve zorg in de visie en werking van de ELZ's integreren. Voorts bouwen we hier contacten uit in de eerste lijn.

2.1.2. Deelname aan regionale overleggroepen

Overleg LISTEL - PALLION - NPZL

Doelstelling

Uitwisselen van informatie en het maken van praktische afspraken rond de samenwerking van de verschillende diensten.
 Uitwisselen van informatie rond inhoudelijke werking.
 Maken van afspraken omtrent gemeenschappelijke projecten.
 Bespreken van beleidsmatige thema's.

Leden

- Vanden Driessche Kristel - algemeen coördinator LISTEL
- Jacobs Kristine - algemeen coördinator PALLION
- Lescouhier Hilde - algemeen coördinator NPZL

Bijeenkomsten

GDPR

- 26/03/2018
- 07/05/2018
- 14/05/2018 (FPZV)
- 28/05/2018
- 26/06/2018 (voorbereiding intern)
- 09/08/2018 (voorbereiding intern)

- 23/08/2018 (voorbereiding intern)
- 03/09/2018
- 07/09/2018

Huisvesting

- 23/11/2018

Coördinerend Overleg PALLION - NPZL

Doelstelling

Het Netwerk en PALLION werken inhoudelijk nauw samen. Tijdens dit overleg stroomt informatie van beide diensten naar mekaar door.

Knelpunten en beleidsmatige thema's worden besproken, gezamenlijke activiteiten worden op mekaar afgestemd en noden en behoeften vanuit het werkveld gesignaleerd.

Leden

- dr. Bossers Joke, medisch coördinator PALLION
- Jacobs Kristine, algemeen coördinator PALLION
- Lescouhier Hilde, algemeen coördinator NPZL

Bijeenkomsten

- 12/01/2018
- 02/02/2018
- 02/03/2018
- 30/03/2018
- 04/05/2018
- 08/06/2018
- 05/10/2018
- 09/11/2018
- 07/12/2018

Werkgroep zorgpad palliatieve zorg Noord-Limburg

Doelstelling

Vanuit het project Geïntegreerde zorg voor chronisch zieken Noord-Limburg werd besloten tot het oprichten van een werkgroep Palliatieve zorg - Vroegtijdige zorgplanning, dit met :

- Concrete acties, met minimum aan inzet, zonder extra middelen
- Thema 'Transmurale samenwerking rond palliatie'
 - Afbakening van problematiek omtrent palliatieve zorg
 - Patiënt - Eerstelij - ziekenhuis
 - Gebrek aan info-deling
 - Bij opname in ziekenhuis
 - Bij ontslag uit ziekenhuis
 - Euthanasie in het ziekenhuis
 - Optimale afstemming door alle betrokken actoren

Bijeenkomsten

- 30/01/2018
- 20/03/2018
- 12/06/2018
- 25/09/2018
- 11/12/2018
- 22/01/2019

Resultaten

Het beoogde resultaat is het creëren van een zorgpad frailty en palliatieve zorg in de eerste lijn.

Reorganisatie eerstelijnszorg – Overleg Regionale Zorgzone Limburg

Doelstelling

Met regionale partners (LISTEL, PALLION, SPIL, LOGO) bespreken welke implicaties de reorganisatie van de eerstelijnszone heeft op het regionale niveau en hierop anticiperen.

Bespreken van gemeenschappelijke initiatieven rond huisvesting en nieuwsbrief.

Leden

- Vanden Driessche Kristel, algemeen coördinator LISTEL
- Jacobs Kristine, algemeen coördinator PALLION
- Lescouhier Hilde, algemeen coördinator NPZL
- Dillen Jeroen, algemeen coördinator SPIL
- Reekmans Sara, algemeen coördinator LOGO

Bijeenkomst

Nieuwsbrief

- 22/01/2018

Huisvesting

- 16/01/2018
- 31/01/2018
- 29/05/2018
- 12/06/2018
- 26/09/2018
- 19/10/2018
- 06/11/2018
- 12/12/2018

Reorganisatie eerstelijnszorg - participatie vanuit het NPZL

Doelstelling

De reorganisatie van de eerstelijnszorg heeft als belangrijke doelstelling zorgverstrekkers in staat te stellen om beter tegemoet te komen aan de zorgnoden van patiënten/cliënten.

Met regionale partners wordt in de eerste lijn meegedacht over de vorming van de eerste lijn. Vanuit het NPZL willen we dat palliatieve zorg en levenseinde zorg van in het begin wordt meegenomen.

Om dit te bewerkstelligen zijn de volgende stappen genomen : 1) bepalen van een missie rond palliatieve zorg in de eerstelijnszones, 2) het werven van pleitbezorgers in palliatieve zorg, 3) participatie van de coördinatoren aan de kickoffs en forums van de 8 verschillende eerstelijnszones in Limburg.

1) Bepalen van een missie palliatieve zorg in de eerstelijnszones

Samen met enkele medewerkers van PALLION werd een missie geschreven rond de pijlers 'creëren - versterken - behouden en stoppen' om palliatieve zorg mee op de kaart te zetten in de ELZ, en om pleitbezorgers van palliatieve zorg handvaten te geven om mee te nemen in de ELZ.

- 09/01/2018
- 12/01/2018
- 29/03/2018

2) Het werven van pleitbezorgers in palliatieve zorg

NPZL organiseerde een drietal infoavonden rond de stand van zaken van de reorganisatie van de Eerstelijns voor hulpverleners die palliatieve zorg een warm hart toedragen. Op deze avonden werd eveneens onze missie rond palliatieve zorg in de eerste lijn gepresenteerd 'om mee te nemen' naar de eerstelijnsforums.

- 30/01/2018
- 30/05/2018
- 04/06/2018

3) Participatie van de coördinatoren van NPZL aan de Kickoffs en EZL forums

De coördinatoren van NPZL kregen elk één of twee eerstelijnszones toegewezen met als doel aandacht te vragen voor palliatieve zorg, en zorg aan het levenseinde te integreren in de missie en het zorgaanbod.

Bijeenkomsten

ELZ Zuid-Oost Limburg

- 31/03/2018
- 19/09/2018

ELZ Hasselt en omgeving

- 18/04/2018

ELZ West-Limburg

- 24/05/2018
- 28/05/2019

ELZ Maasland

- 04/06/2018

ELZ MidWestLim

- 13/09/2018

ELZ Noord Limburg

- 11/10/2018
- 16/10/2018

2.1.3. Deelname aan regio-overschrijdende overleggroepen

Reorganisatie eerstelijnszorg – Infosessies over de hervorming van de Eerstelijns

Doelstelling

Op donderdag 15 maart 2018 organiseerde Zorg en Gezondheid een infosessie in het Vlaams Parlement in Brussel. Op het programma : een stand van zaken over het reorganisatieprogramma eerstelijnszorg en een voorstelling van twee pilootprojecten én enkele andere zones met een interessante aanpak.

Bijeenkomst

- 15/03/2018, Vlaams Parlement, Brussel

2.1.4. Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen

- Vertegenwoordiger Algemene Vergadering: /
- Vertegenwoordiger Raad van Bestuur: /
- Vertegenwoordiging Dagelijks Bestuur: /

NAAM OVERLEGGROEP	VERTEGENWOORDIGER
Stuurgroep ethiek	/
Stuurgroep research	/
Stuurgroep VTO <ul style="list-style-type: none">○ Opleidersteam artsen○ Opleidersteam curriculum○ Werkgroep Beroeps- en opleidingsprofielen	Lescouhier Hilde
Stuurgroep Registratie <ul style="list-style-type: none">○ Projectgroep netwerkindicatoren	/
Platform netwerkcoördinatoren	Lescouhier Hilde
Actiegroep Nieuwsbrief	/
Actiegroep Sponsoring	/
Overleggroep PaGe	dr. Ghijsebrechts Gert
Overleggroep Equipe-artsen	dr. Stulens Jan (PALLION)
Overleggroep Maatschappelijk Werkers	/
Overleggroep Psychologen	Hoeben Lene
Overleggroep Rouwzorgverantwoordelijken	/
Overleggroep Dagcentra	/
Overleggroep MBE	Jacobs Kristine (PALLION)
Overleggroep PST	Vanoverloop Marleen (Jessa) Bijnens Vera (ZOL)
Overleggroep PZE	/
Overleggroep ROB/RVT	Muermans Liesbet

NAAM OVERLEGGROEP	VERTEGENWOORDIGER
Projectgroep Kinderen en Palliatie	/
Projectgroep PAZO → vervangen door e-dossier	Jacobs Kristine (PALLION)

Voor informatie betreffende het aantal bijeenkomsten, vergaderdata en behandelde onderwerpen: zie jaarverslag Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen 2018.

2.2. Consult

Familiehulp

Familiehulp organiseert in 2018 een opleiding referentiepersoon palliatieve zorg voor hun zorgkundigen en verzorgenden. We ontvingen de vraag om samen met hen naar de inhoud te kijken en deze optimaal af te stemmen. Het consult gebeurde binnen twee contactmomenten en telefonisch/per email. NPZL en PALLION consulteerde met familiehulp omtrent volgende thema's:

- Aanlevering sprekers
- Afstemming met PALLION
- Evaluatie en bepaling inhoud
- Uitbreiding naar andere regio's
- Evaluatie van verstrekte opleiding

Data samenkomsten

- 19/04/2018
Aanwezigen: Hoeben Lene (NPZL), Noels Els (NPZL), Laevers Ingrid (familiehulp)
- 04/12/2018
Aanwezigen: Henderickx Irène (PALLION), Laevers Ingrid (familiehulp)

3. Deskundigheidsbevordering

3.1. Opleidingsaanbod van het netwerk palliatieve zorg

3.1.1. Multidisciplinaire kernopleiding palliatieve zorg

Doelstelling

Cursisten basiscompetenties in palliatieve zorg laten verwerven door:

- hen te laten kennismaken met de kern van palliatieve zorg
- hen kennis en vaardigheden aan te reiken i.v.m. palliatieve zorg
- hen uit te nodigen tot persoonlijke reflectie om de kwaliteit van de palliatieve zorgverlening te verbeteren

Data

- voorjaar 2018: 23/01 - 06/02 - 20/02 - 06/03 - 20/03 - 17/04 - 08/05
- najaar 2018: 11/09 - 18/09 - 02/10 - 23/10 - 13/11 - 27/11 - 11/12

Behandelde thema's

- Inleiding in palliatieve zorg
- Pijn- en symptoomcontrole
- Contextuele hulpverlening
- Kinderen en jongeren betrekken in palliatieve zorg
- Communicatie
- Ethisch reflecteren op de grens van leven en dood
- Spirituele zorg
- Complementaire vormen van zorg
- Rouwzorg
- Zorg voor jezelf als hulpverlener

Lesgever(s)

- Vanaeken Nathalie, deskundige palliatieve zorg, PALLION
- Henderickx Irène, vormingsmedewerker PALLION
- Noels Els, coördinator, NPZL
- Jans Heidi, personeelsverantwoordelijke NPZL- PALLION
- Knaepen Mart, netwerkpsychologe NPZL, psychologe PALLION en psychologe de Meiboom
- Knaepen Inge, klinische psychologe, PST Jessa Ziekenhuis
- dr. Bossers Joke, huisarts, medisch coördinator PALLION
- Baerten Herman, docent Katholieke Hogeschool Limburg en verantwoordelijke in het departement Gezondheidszorg KHLim, Quadri
- Broekx Jeannine, oud-lector PXL, vrijwilliger PE Jessa Ziekenhuis
- Symons Linda, deskundige palliatieve zorg PALLION
- Vijfeijken Liese, klinisch psychologe, praktijk rouw en verlies ik & gij
- Verthriest Gerkhe, rouwtherapeut, eigen rouwpraktijk, docent postgraduaat rouw en verliesconsulent Artelvelde Hogeschool.
- Claes Sigrid, klinisch psychologe PST, Maria ZH Noord Limburg
- Wienese Thea, mindfulnesstrainer
- Coel Jan, praktijklector, PXL
- dr. Stulens Jan, huisarts, huisarts en arts MBE PALLION
- dr. Desmet Marc, arts Palliatieve Eenheid en PST Jessa ziekenhuis
- Cornette Katrien, theologe, diensthoofd pastorale dienst, Bierbeek
- Hageman Ellen, PST verpleegkundige, KU Leuven
- Appermans Trudie, gestalttherapeut, mindfulnesstrainer, vzw LACH (liga ter activering van creativiteit en humor).

Duur van de opleiding: 42 u.

Aantal deelnemers: 44

3.1.2. Opleiding Pijn en symptoomcontrole

Doelstelling

Verpleegkundigen competenties op vlak van pijn en symptoomcontrole in palliatieve zorg laten verwerven.

Data

- najaar 2018: 04/09 – 25/10 – 16/10 06/11 – 20/11 – 04/12 – 08/01/19

Behandelde thema's

- Inleiding in pijn en symptoomcontrole
- Methodiek Moreel Beraad als aanknopingspunt voor casusbespreking en interdisciplinair overleg
- Pijntherapie Deel 1
- Pijntherapie Deel 2
- Vocht en voeding in palliatieve zorg
- Gebruik van meetinstrumenten in palliatieve zorg
- Respiratoire symptomen
- Gastro-intestinale symptomen
- Overige symptomen (delier, jeuk, de laatste levensdagen,)
- Palliatieve sedatie
- Gebruik van de spuit aandrijver
- Urgenties in palliatieve zorg
- Integratie: van theorie naar praktijk
- Examinering

Lesgever(s)

- Noels Els, coördinator, NPZL
- Beckers Ilke, begeleider Moreel Beraad, diepZinduiken
- dr. Bossers Joke, huisarts, medisch coördinator PALLION
- dhr. Baerten Herman, diensthoofd; PE Sint Jan
- Bijmens Vera, verpleegkundige, PST ZOL, Genk
- Deak Mieke, verpleegkundige, PST ZOL, Genk
- Coel Jan, praktijklector PXL
- dr. Stulens Jan, huisarts, equipe arts, PALLION
- Siborgs Esther, deskundige palliatieve zorg, PALLION
- dr. Desmet Marc, PST en PE arts, Jessa ziekenhuis
- Van Overloop Marleen, verpleegkundige, PST, Jessa Ziekenhuis
- Symons Linda, deskundige palliatieve zorg, PALLION

Duur van de opleiding: 39,5 u.

Aantal deelnemers: 21

Samenwerking PXL:

Het examen werd opgemaakt en georganiseerd in overleg en samenwerking met dhr. Coel Jan, praktijklector en coördinator van het postgraduaat palliatieve zorg in PXL. Deze opleiding is immers een module in het postgraduaat palliatieve zorg waarvoor vrijstelling geldt bij een geslaagd examen. (zie hoger).

3.1.3. Intervisie referentie-artsen

Doelstelling en/of behandelde thema's

Casusbespreking, intervisie voor de referentie-artsen palliatieve zorg

Doelgroep

Limburgse huisartsen met een specifieke interesse in palliatieve zorg.
Artsen van Limburgse palliatieve eenheden en artsen van de palliatieve support teams van de Limburgse ziekenhuizen

Intervisie referentie-artsen Hasselt

Lesgever

- Coel Jan (coach-intervisor)
- Elke intervisie wordt mee ondersteund door een deskundige van PALLION

Data

- 20/02/2018
- 18/04/2018
- 20/06/2018
- 17/10/2018
- 19/12/2018

Duur van de opleiding: 10 u. (5 samenkomsten)

Aantal deelnemers: gemiddeld waren er 7 artsen aanwezig op de intervisiemomenten

Intervisie referentie-artsen Sint-Truiden

Data

- 07/03/2018
- 24/05/2018
- 28/11/2018

Duur opleiding: 6 u. (3 samenkomsten)

Aantal deelnemers: gemiddeld waren er 12 artsen aanwezig op de intervisie momenten.
NPZL verzorgt de accreditatie van deze bijeenkomsten.

3.1.4. Opleiding vrijwilligers in palliatieve zorg

Behandelde thema's

- Kennismaking
- Wat is palliatieve zorg? Begrippenkader
- Pijn, pijnbehandeling en comfort
- Verzorgingstechnieken
- Communicatie, actief luisteren, omgaan in waarheid
- Complementaire zorg, emotionele zorg, rouwzorg
- Zingeving en spiritualiteit
- Zorg voor jezelf
- Deontologie, beroepsgeheim, ethiek
- Rechten, plichten en statuut van de vrijwilliger
- Taken van de vrijwilliger, plaats in het team

- Waar kan je terecht? Info uit het werkveld
- Afscheid en broodjesmaaltijd

Lesgevers

- Hoeben Lene, netwerkpsychologe NPZL vzw
- Henderickx Irène, vormingsmedewerker PALLION
- Siborgs Esther, deskundige, verpleegkundige Pallion
- Knippenberg Mario, vormingswerker Vormingplus Limburg
- Greta Vandevenne, zorgcoördinator woonzorgcentra Ocura

Doelgroep

- Vrijwilligers in palliatieve zorg of personen die aan de slag willen als vrijwilliger in palliatieve zorg.

Duur opleiding: 7 maandagen van 13u30-17u00

Aantal deelnemers: 15

3.2. Opleidingsaanbod in samenwerking

3.2.1. Vorbereiding en organisatie van vernieuwde opleiding Vroegtijdige Zorgplanning (VZP)

3.2.1.1. Ontwikkeling van een nieuw format

Na een aantal jaren een leertraject vroegtijdige zorgplanning aan te bieden, vonden we het tijd voor een verdieping van deze opleiding, waarbij de nieuwe Pallialine richtlijn rond vroegtijdige zorgplanning voor personen met dementie nog meer geïntegreerd werd. We wilden ook een meer ervaringsgerichte opleiding, waarbij we deelnemers mogelijke tools aanreiken om het gesprek aan te gaan.

Met een aantal partners werkten we samen aan dit nieuwe opzet waarbij dit Netwerk een voortrekkersrol opnam:

De nieuwe richtlijn werd uitgewerkt door de **Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen** in samenwerking met het **Expertise Centrum Dementie Vlaanderen**. Zij ondersteunen ook de app 'Voor ik het vergeet', ontwikkeld door **woonzorgcentrum De Ruyschaert** uit Marke die aan de hand van foto's met bijhorende eenvoudige vragen aanzet tot een vroegtijdig zorgplanningsgesprek bij personen met dementie.

Met het **regionale ECD Contact** werkten we samen aan de leerdoelen van de opleiding. Voor de lesdag rond communicatie doen we ook beroep op hun expertise.

We kozen **sTimul als partner** om een inleefsessie in een gesimuleerde leeromgeving aan te bieden, met ruimte voor reflectie. Samen met hen organiseerden we op 20 november 2017 een proefsessie met een aantal vrijwilligers. Dit om de inleefsessie binnen de opleiding te kunnen bijschaven waar nodig en zo optimaal mogelijk te laten verlopen.

Vandevenne Greta, zorg- en kwaliteitscoördinator van de **woonzorgcentra van Ocura** nam deel aan de klankbordgroep die er kwam naar aanleiding van de nieuwe richtlijn.

Ze is vertrouwd met het werken met de app doordat hun woonzorgcentrum deel uitmaakte van de groep testgebruikers. Ze is bovendien al jarenlang een gewaardeerd spreker voor het Netwerk.

De ontwikkeling van dit vernieuwde format vroeg ook in 2018 heel wat in- en extern (coördinatie) overleg op volgende data:

- 09/01/2018 (overleg met de lesgevers)
- 18/01/2018 (evaluatieoverleg proefsessie met sTimul)
- 02/03/2018 (implementatie van evaluatie in de sessie, overleg sTimul)
- 19/04/2018 (voorbereiding dag 4, overleg sTimul)
- 29/05/2018 (voorbereiding dag 4, overleg sTimul)
- 25/06/2018 (evaluatie dag 4, overleg sTimul)
- 28/06/2018 (algemene evaluatievergadering met FPZV, ECD Vlaanderen, ECD Contact, Greta Vandevenne, NPZL)
- Op basis hiervan werd in de vakantiemaanden een draaiboek gemaakt dat als leidraad kan dienen voor de Netwerken en expertisecentra dementie die deze opleiding in hun regio willen uitrollen.
Bovendien werd al het beschikbare materiaal geüpdate en online geüpload conform de afspraken gemaakt in het evaluatie overleg.

Resultaat van deze samenwerking

- Een **op maat gemaakte opleiding** rond vroegtijdige zorgplanning ten aanzien van een zeer kwetsbare groep van ouderen met dementie.
- Integratie en **implementatie van de richtlijn** die de FPZV hieromtrent opmaakte.
- Er werd een **nauwe samenwerking met ECD Vlaanderen** en de lokale afdeling Contact opgezet die tot op Vlaams Overheidsniveau werd opgemerkt.
- **Uitrol van deze opleiding in Vlaanderen** waardoor opnieuw **bruggen gebouwd** worden tussen de netwerken palliatieve zorg en de expertisecentra dementie. De Federatie zal deze rol op zich nemen.
- Een **kant en klaar educatief pakket** dat beschikbaar gesteld wordt van onze partners inclusief draaiboek, presentaties, huiswerkopdrachten, evaluatieformulieren,

Een samenwerking tussen FPZV en ECD i.v.m. het **online delen** van dit educatief materiaal, een primeur!

3.2.1.2. De opleiding: Vroegtijdige zorgplanning voor personen met dementie

Doelstelling opleiding

De opleiding reikt **kennis, handvaten, hulpmiddelen, ervaring en uitwisseling** aan om op de werkvloer gesprekken te voeren rond zorg en levensende bij personen met dementie.

De opleiding biedt bovendien de unieke gelegenheid om te leren vanuit **eigen beleving en ervaring. In een inleefsessie bij sTimul**, waarin men afwisselend de rol van een persoon met dementie en die van zorgverlener inneemt, waardoor men anders leert kijken naar wat goede zorg is. Vanuit die beleving en reflectie kan men zelf kleine subtiele veranderingen in zorg aangeven die een groot verschil kunnen maken in het welbevinden van de bewoners. De focus in deze

sessie ligt op het gesprek rond vroegtijdige zorgplanning. De inleefsessie maakt integraal deel uit van de opleiding.

Doelgroep

Iedereen die binnen het woonzorgcentrum het mandaat, de ruimte en de tijd krijgt om het gesprek vroegtijdige zorgplanning bij personen met dementie aan te gaan en in de uitbouw hiervan in de eigen organisatie ondersteund wordt door zijn leidinggevende en directie.

Data

27/03/2018 - 14/04/2018 - 15/05/2018 (inleefsessie) - 12/06/2018

Thema's:

- Het belang erkennen van vroegtijdige zorgplanning
- Weten wat specifiek is in het gesprek met mensen met dementie.
- Communicatievaardigheden ontwikkelen om het gesprek vroegtijdige zorgplanning te voeren.
- Beschikbare hulpmiddelen leren gebruiken die, indien nodig, het gesprek kunnen ondersteunen.
- In de beleving van een bewoner gaan staan om anders te leren kijken naar kansen om goede zorg te bieden.
- Alert zijn voor de "kleine momenten" in de dagelijkse zorg en deze aanwenden voor een gesprek VZP.
- Stappen zetten tot een plan van aanpak in de eigen voorziening en de nodige partners hierin betrekken.
- De richtlijn vroegtijdige zorgplanning voor personen met dementie leren hanteren en toepassen.

Sprekers

- mevr. Vandevenne Greta, zorg- en kwaliteitscoördinator Woonzorgcentrum Ocura
- mevr. Moors Katrien, consulent, Expertisecentrum Contact, Limburg
- mevr. Laevers Ingrid, educatief medewerker sTimul
- mevr. Dewachter Leentje, educatief medewerker sTimul
- mevr. Noels Els, netwerkmedewerker, NPZL

Samenwerking

Deze opleiding kwam tot stand in samenwerking met de Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen, het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen, Expertisecentrum Dementie Contact, sTimul, Woonzorgcentrum De Ruyschaert (Vandecandelaere Ivan), Woonzorgcentrum Ocura (Vandevenne Greta) en met de financiële steun van Kom tegen Kanker.

Duur: 26 uren

Aantal deelnemers: 15

3.2.2. In samenwerking met UHasselt en Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen: basisopleiding palliatieve zorg voor artsen

UHasselt: logistieke en organisatorische ondersteuning
NPZL en FPZV: verantwoordelijk voor inhoud

Doelstelling

De opleiding richt zich tot huisartsen en specialisten die hun basiskennis van palliatieve zorg willen vergroten. Deelnemers zijn na de basisopleiding in staat palliatieve situaties tijdig te herkennen, het gesprek hierover te voeren en de terminale fase aan te kaarten. Zij kunnen in frequent voorkomende situaties een goede pijn- en symptoomcontrole voeren en de patiënt en zijn omgeving begeleiden in de verschillende niveaus van palliatieve zorg (fysiek, psychologisch, spiritueel, en sociaal) en het levenseinde. Ze weten deze zorg in een multidisciplinair kader in te vullen en daar waar nodig bijkomende expertise te verkrijgen.

Data

- 13/10/18
- 17/11/18
- 08/12/18
- 09/02/19
- 16/03/19
- 27/04/19

Behandelde thema's

- Inleidende begrippen palliatieve zorg
 - Begrippenkader
 - Van Cure naar Care
 - Overzicht aanbod palliatieve zorg landschap
 - Inleiding zorgethiek en palliatieve zorg
 - Workshop: Reflectie over casussen vanuit een ethisch kader
- Pijncontrole
 - Pijntypes, opioïdengebruik, conversietabel, doorbraakpijn,...
 - Workshop: Interactieve oefensessie aan de hand van meerkeuzevragen
- Symptoomcontrole
 - Respiratoire en gastro-intestinale symptomen
 - Angst en depressie
 - Laatste levensdagen, basisprincipes spuitaandrijver en palliatieve sedatie
- Communicatie in palliatieve zorg
 - Vroegtijdige zorgplanning: zorgdoelen en zorgnoden
 - De PICT schaal
 - Communicatie in palliatieve zorgsituaties
 - Workshop: Hoe omgaan met concrete situaties? (met simulanten)
 - Workshop: Hoe documenten en procedures correct hanteren?

- De context van de patiënt & spirituele zorg
 - Hoe omgaan met moeilijke vragen en foutieve verwachtingen, de “druk” van de familie, morele distress.
 - Hoe omgaan met zingevings- en existentiële vragen?
- Euthanasie
 - De plaats van euthanasie in ons zorglandschap
 - Zorgvuldigheid en uitvoering
 - Workshop: integratie van de opleiding door middel van casuïstiek

Lesgevers

- prof. dr. Broeckaert Bert, ethicus en godsdienstwetenschapper
- prof. dr. Menten Johan, coördinator palliatieve zorg UZLeuven
- dhr. Langens Stefan, deskundige palliatieve zorg PALLION
- prof. dr. Pinxten Wim, assistent professor medische ethiek UHasselt
- dr. Bossers Joke, huisarts, equipearts PALLION
- dr. Stulens Jan, huisarts, CRA-arts, equipearts PALLION
- dr. Desmet Marc, arts palliatieve eenheid Jessa Ziekenhuis Hasselt
- dr. Huysmans Gert, Voorzitter Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen, huisarts
- dhr. Robijn Lenzo, PhD-onderzoeker bij End-of-Life Care Research Group VUB
- dr. Ghijsebrechts Gert, huisarts, CRA-arts, voorzitter NPZL
- dr. Ceulemans Lucas, Huisarts, equipearts Palliatief Netwerk Mechelen
- mevr. Knaepen Inge, psychologe PST Jessa Ziekenhuis Hasselt
- dhr. Verstaen Alexander, research coördinator Federatie Palliatieve Vlaanderen, oprichter centrum Perennis

Duur van de opleiding

De opleiding loopt gedurende 7 zaterdagen van 09u00-16u00

Aantal deelnemers: 57

3.3. Opleidingen op maat

DATUM	ORGANISATIE	UUR AANTAL	DOELGROEP (grootste)	AANTAL DEELNEMERS	TITEL	SPREKER(S)
16/01/18	WGK	/	Verpleegkundigen	25	Intervisie WGK	Langens Stefan
22/01/18	WGK	/	Verpleegkundigen	25	Intervisie WGK	Grossard Wendy

DATUM	ORGANISATIE	UUR AANTAL	DOELGROEP (grootste)	AANTAL DEELNEMERS	TITEL	SPREKER(S)
30/01/18	WGK	/	Verpleegkundigen	25	Intervisie WGK	Vanaeken Nathalie
05/02/18	IN-Z	3	Verzorgenden	20	"Ik weet niet wat ik zeggen moet?!" Communicatie met de palliatieve patiënt en zijn naasten.	Henderickx Irène
06/03/18	Thuisverpleging De verpleegster	3	Thuisverpleegkundigen	12	Pijn en pijnbehandeling bij de palliatieve bewoner	Symons Linda
09/03/18	OCMW Heusden-Zolder	3,67	Studentenverzorgenden	20	Sylvie is palliatief? Wat nu?! Palliatieve zorg en de plaats van de polyvalent verzorgende	Vanaeken Nathalie
15/03/18	WZC Hogeveijf. Campus Banneux	2	Multidisciplinair	30	Rosa is palliatief?! Palliatieve zorg in een woonzorgcentrum	Henderickx Irène
21/04/18	SEL Hasselt POP STBO	1	Multidisciplinair	100-150	"Palliatieve zorg. Zorg in verbinding." Multidisciplinair werken met aandacht voor alle dimensies van zorg	dr. Bossers Joke
26/04/18	POP Zuid Oost Limburg	2	Multidisciplinair	100	"Ik weet niet wat ik zeggen moet." Communicatie met de palliatieve patiënt en zijn omgeving.	Henderickx Irène
08/05/18	WZC Bocasa	2,5	Verzorgenden	20	Pijn- en pijnbehandeling en gebruik van de spa	Siborgs Esther
24/05/18	ZOL. Dienst opleiding en ontwikkeling	1,5	Verpleegkundigen	100-tal	Kankerpijn behandelopties	dr. Bossers Joke

DATUM	ORGANISATIE	UUR AANTAL	DOELGROEP (grootste)	AANTAL DEELNEMERS	TITEL	SPREKER(S)
31/05/18	TRIXXO thuiszorg	3	Verzorgenden in de thuiszorg	13	"Ik weet niet wat ik zeggen moet?" Communicatie in palliatieve zorg	Henderickx Irène
05/06/18	OCMW Meeuwen-Gruitrode	2	Bevolking/mantelzorgers	30 tot 60	"Mijn naaste is niet meer dezelfde!" Afscheid nemen van een persoon met dementie in de laatste levensfase.	Grossard Wendy
18/09/18	WGK	2	Verpleegkundigen	25	Intervisie WGK	Houben Nadia
24/09/18	Familiehulp	4	Verzorgenden in de thuiszorg	15	Wat is palliatieve zorg?	Henderickx Irène
24/09/18	Familiehulp	3,5	Verzorgenden in de thuiszorg	15	Pijn- en symptoomcontrole	Symons Linda
24/09/18	WGK	/	Verpleegkundigen	25	Intervisie WGK	Braeken Sylvie
25/09/18	WGK	2	Verpleegkundigen	25	Intervisie WGK	Siborgs Esther
25/09/18	Kom Op Tegen Kanker	3	Vrijwilligers	20	Palliatieve zorg. Kwaliteit van leven tot het einde.	Symons Linda
01/10/18	WZC Prinsenhof	2	Verzorgenden	10-25	"Rosa is palliatief?! Wat nu?!" Palliatieve zorg in een woonzorgcentrum	Henderickx Irène
08/10/18	Familiehulp	4	Verzorgenden in de thuiszorg	15	Omgaan met cliënten en familie	Knaepen Mart
08/10/18	Familiehulp	3,5	Verzorgenden in de thuiszorg	15	Hoe kinderen betrekken als iemand in huis palliatief is.	Vanaeken Nathalie
11/10/18	Opleiding Landelijke Thuiszorg	4	Verzorgenden	12	"Rosa is palliatief?! Wat nu?!" Palliatieve zorg in een woonzorgcentrum	Grossard Wendy

DATUM	ORGANISATIE	UUR AANTAL	DOELGROEP (grootste)	AANTAL DEELNEMERS	TITEL	SPREKER(S)
16/10/18	Familiehulp	2	Verzorgenden in de thuiszorg	15	Begrippenkader medisch begeleid sterven	Henderickx Irène
18/10/18	OCMW Lommel	1,5	Verpleegkundigen en verzorgenden	?	Pijn en pijnbehandeling voor de palliatieve bewoner	Vanaeken Nathalie
18/10/18	OCMW Lommel	1,5	Verpleegkundigen en verzorgenden	?	Pijn en pijnbehandeling voor de palliatieve bewoner	Vanaeken Nathalie
22/10/18	Familiehulp	2	Verzorgenden in de thuiszorg	15	Zelfzorg (zorg voor de zorgende)	Henderickx Irène
25/10/18	OCMW Lommel	1,5	Verpleegkundigen en verzorgenden	?	Pijn en pijnbehandeling voor de palliatieve bewoner	Grossard Wendy
25/10/18	OCMW Lommel	1,5	Verpleegkundigen en verzorgenden	?	Pijn en pijnbehandeling voor de palliatieve bewoner	Grossard Wendy
08/11/18	PANAL vzw	3	Verzorgenden in de thuiszorg	15	Zorg voor de zorgenden	Henderickx Irène
19/11/18	WGK	1,5	Verpleegkundigen	25	Intervisie WGK	Joris Els
26/11/18	WGK	1,5	Verpleegkundigen	25	Intervisie WGK	Symons Linda
29/11/18	OCMW Lommel	1,5	Verpleegkundigen en verzorgenden	?	Pijn en pijnbehandeling voor de palliatieve bewoner	Vanaeken Nathalie
29/11/18	OCMW Lommel	1,5	Verpleegkundigen en verzorgenden	?	Pijn en pijnbehandeling voor de palliatieve bewoner	Vanaeken Nathalie
13/12/18	OCMW Lommel	1,5	Verpleegkundigen en verzorgenden	?	Pijn en pijnbehandeling voor de palliatieve bewoner	Vanaeken Nathalie

3.4. *Studiedagen, symposia, congressen*

(studiedag: dag van samenkomst waarop men zich bezighoudt met de studie van een speciaal onderwerp, al dan niet in universitairverband)

symposium: wetenschappelijke bijeenkomst ter bespreking van een bepaald onderwerp waaraan een hele dag gewijd wordt

congres: (internationale) vergadering ter behandeling van wetenschappelijke en andere onderwerpen)

3.4.1. Terugkomdag vrijwilligersopleiding

Behandelde thema's

- Op deze terugkomdag gaan we dieper in op afscheid en rouw. Welke emoties komen hierbij kijken? Hoe maak je hier ruimte voor? Wat kan je als vrijwilliger betekenen en welke invloed hebben je eigen ervaringen?

Spreker(s)

- Hoeben Lene, netwerkpsychologe NPZL
- Henderickx Irène, vormingsmedewerker PALLION

Doelgroep

Personen die de vrijwilligersopleiding van het NPZL hebben gevolgd in 2016-2017-2018.

Locatie

Netwerk Palliatieve Zorg Limburg vzw, Albrecht Rodenbachstraat 29, 3500 Hasselt

Datum

08/10/2018

Aantal deelnemers: 19 deelnemers

3.4.2. Symposium voor de CRA's en geriaters van Limburg

Behandelde thema's

- Nieuwe uitdagingen Multi Resistente Kiemen: Gezamenlijke aanpak WZC en Ziekenhuizen
- Een natuurlijke dood, hoe gaat dat al weer?

Spreker(s)

- dr. Magerman Koen, Klinisch Bioloog Jessaziekenhuis Voorzitter Werkgroep ziekenhuizen BABCOC
- dr. Huysmans Gert, Voorzitter Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen, huisarts

Doelgroep

CRA's van de Limburgse WZC's, geriaters van de ziekenhuizen.

Locatie

Hotel Stiemerheide, Genk

Datum

17/11/2018

Aantal deelnemers: 37

3.4.3. Avondsymposia Palliatieve Zorg: Natuurlijk overlijden

Behandelde thema's

- Natuurlijk overlijden 2x
- Door de vele aandacht die er gegeven wordt aan "niet" natuurlijk overlijden, vinden we het belangrijk om stil te staan bij natuurlijk overlijden, en de kracht daarvan.

Spreker

- dr. Huysmans Gert : huisarts, palliatieve zorg, voorzitter Federatie Palliatieve Zorg. Wuustwezel.

Doelgroep

Verpleegkundigen, psychologen, artsen, leerkrachten, vrijwilligers, zorgkundigen, kinesisten, apothekers, ... en alle andere geïnteresseerden.

Locatie

- Stadhuis Genk, Genk
- CC Palethe, Overpelt
- GCOC Oosterhof, Lummen
- Ziekenhuis Maas en Kempen, Maaseik

Datum

13/03/2018

27/03/2018

Aantal deelnemers

- 13/03/2018 : 62 deelnemers
- 27/03/2018 : 42 deelnemers

3.4.4. Avondsymposia Palliatieve Zorg: Palliatieve sedatie

Behandelde thema's

- Wat is palliatieve sedatie?
- Hoe gaan we om met palliatieve sedatie?
- Hoe gaan we om met druk in een sedatie?

Sprekers

dr. Joke Bossers, huisarts, equipe arts van de Palliatieve Limburgse Ondersteuningsequipe (PALLION).

Doelgroep

verpleegkundigen, psychologen, artsen, leerkrachten, vrijwilligers, zorgkundigen, kinesisten, apothekers, ... en alle andere geïnteresseerden.

Locatie : GCOC Oosterhof, Lummen

Datum: 18/10/2018

Aantal deelnemers: 72

3.4.5. Avondsymposia Palliatieve Zorg: Euthanasie

Behandelde thema's

- Wat is euthanasie?
- Wetgeving.
- Uitvoering.
- Procedure

Sprekers

dr. Jan Stulens

- Huisarts sinds 2014.
- Actief in de ouderen- en bejaardenzorg, met bijzondere interesse in levenseinde, palliatieve begeleidingen en vroegtijdige zorgplanning.
- Equipe arts van PALLION en coördinerend en raadgevend arts van het WZC Gaerveld te Hasselt.
- Voorzitter van de werkgroep van de Vlaamse equipe artsen bij de Federatie Palliatieve zorg Limburg.

Doelgroep

Verpleegkundigen, psychologen, artsen, leerkrachten, vrijwilligers, zorgkundigen, kinesisten, apothekers, ... en alle andere geïnteresseerden.

Locatie

Ziekenhuis Maas en Kempen te Maaseik

Datum: 22/11/2018

Aantal deelnemers: 51

3.4.6. Palli-topics: Pallia-Wablief

Doelstelling

De doelstelling van de Palli-topics is het uitwisselen van informatie en ervaringen, noden kenbaar maken, bevorderen van samenwerking in de thuiszorg en deskundigheidsbevordering. Een Palli-topic bestaat uit twee delen. Het eerste deel bestaat uit een korte vorming. Er wordt door ons een spreker voorzien rond een bepaald thema. Vervolgens wordt op interactieve wijze (bijvoorbeeld: casuïstiek, stellingen,...) verder rond het thema gewerkt.

Behandelde thema's

- Basisprincipes palliatieve zorg in format van 'slimste mens' quiz
- Wat is palliatieve zorg, pijlers, vroegtijdig inschakelen, begrippenkader
- Communicatietips
- Rouw
- Belangrijke samenwerkingen in de palliatieve zorg

Sprekers

- Haesen Kim, Netwerkpsychologe, NPZL
- Claes Brenda, Netwerkpsychologe, NPZL

Doelgroep

Alle hulpverleners in de thuiszorg

Datum & Locatie

- 30/01/2018: Eerste Lijn Beringen
- 13/02/18: Stadhuis Genk

Aantal deelnemers:

- Beringen: 30 deelnemers
- Genk: 30 deelnemers

3.4.7. Palli-topics: De laatste reis

Doelstelling

De doelstelling van de Palli-topics is het uitwisselen van informatie en ervaringen, noden kenbaar maken, bevorderen van samenwerking in de thuiszorg en deskundigheidsbevordering. Een Palli-topic bestaat uit twee delen. Het eerste deel bestaat uit een korte vorming. Er wordt door ons een spreker voorzien rond een bepaald thema. Vervolgens wordt op interactieve wijze (bijvoorbeeld: casuïstiek, stellingen,...) verder rond het thema gewerkt.

Behandelde thema's

- Vroegtijdige zorgplanning
- Misverstanden uitklaren

- Wilsverklaringen, papieren, welke zijn er? Waarvoor dienen ze?
- Communicatie omtrent vroegtijdige zorgplanning

Sprekers

- Hoeben Lene, Netwerkpsychologe, NPZL
- Muermans Liesbet, inhoudelijk coördinator, NPZL

Doelgroep

Alle hulpverleners in de thuiszorg

Datum & Locatie

- 11/10/18 VP+, Hasselt

Aantal deelnemers: 57

3.4.8. Studiedag dementie en palliatieve zorg

Behandeld thema

- Een kritische kijk vanuit Palliatieve zorg naar aanleiding van de casus van Poat
- Lijden leiden, roepgedrag : onrust door dementie of onbegrepen pijnprobleem?
- Contextuele zorg : de deskundige begeleiding van de mantelzorger
- Vocht en voeding in de palliatieve zorg bij personen met dementie. Getuigenis van een familielid
- Intermezzo : de Betties. (70 koppig intergenerationeel koor met zangers van alle leeftijden)
- Wiens wil is wet? Beslissen over zorg en interventie bij personen met dementie. Hoe ga ik met een persoon met dementie in gesprek over (palliatieve) zorg?
- Werken met levensverhalen in palliatieve zorg.

Spreker

- Symons Linda, deskundige palliatieve zorg PALLION.
- Muermans Liesbet, netwerkmedewerker
- dr. Van Leeuwen Marie-Louise, geriater, Jessaziekenhuis Hasselt
- dhr. Van de Ven Luc, Klinisch ouderenpsycholoog, Universitair Psychiatrisch Centrum KU Leuven
- Proost Antje, zorgcoördinator en PST-team, wzc De Wingerd
- Van Meensel Rien, verteller en narratieve begeleider.
- Moors Katrien, consulente Expertisecentrum dementie “contact”

Doelgroep

Hulpverleners die werken in de zorg met personen met dementie

Datum en Locatie

15/11/2018 - Alden Biesen, Bilzen

Aantal deelnemers: 141

3.4.9. Verdiepende opleidingen: Contextuele begeleiding : parentificatie

Behandeld thema

De verschillende parentificaties vanuit contextuele begeleiding

Spreker

Liese Vijfeijken

- Psycholoog en contextueel psychotherapeut
- Bijkomende verdieping in de thema's rouw en verlies

Doelgroep

Artsen, verpleegkundigen, psychologen, pastores, moreel consulenten, sociaal werkers, ergotherapeuten, kinesitherapeuten, vrijwilligers,... met praktijkervaring in palliatieve zorg.

Locatie

Welzijns-campus, A. Rodenbachstraat 29, Hasselt

Data

24/05/2018 - 17 deelnemers

08/11/2018 - 16 deelnemers

3.4.10. Verdiepende opleiding: Vertel me je verhaal, ik heb tijd

Behandeld thema

Levensverhalen

Spreker

Rien Van Meensel

Doelgroep

Artsen, verpleegkundigen, psychologen, pastores, moreel consulenten, sociaal werkers, ergotherapeuten, kinesitherapeuten, vrijwilligers,... met praktijkervaring in palliatieve zorg.

Locatie

Welzijns-campus, A. Rodenbachstraat 29, Hasselt

Datum

05/06/2018 - 17 deelnemers

04/10/2018 - 16 deelnemers

3.5. Andere

3.5.1. Wetenschappelijk onderzoek

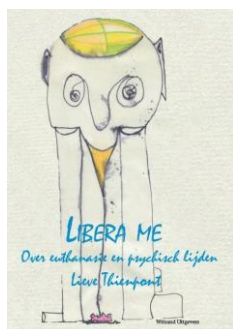
Het NPZL neemt deel aan het onderzoek van LUCAS – Integrate

- Het onderzoeksprogramma 'INTEGRATE' is een vier jaar durend onderzoeksprogramma (2015-2019) dat tot doel heeft de palliatieve zorg beter te integreren in de Vlaamse gezondheidszorg (<http://www.integrateproject.be/>). Deze studie kadert binnen een samenwerking van de KU Leuven, VUB en Universiteit Gent en wordt gefinancierd door het IWT (Strategic Basic Research SBO-IWT nr 140009). Binnen deze context focust LUCAS KU Leuven op palliatieve zorg voor ouderen en meer bepaald op de samenwerking tussen woonzorgcentra (WZC) en de thuiszorg enerzijds, en tussen WZC en de ziekenhuizen anderzijds.

3.5.2. Informatieverstrekking aan studenten

/

3.5.3. Educatief materiaal

'Libera me'

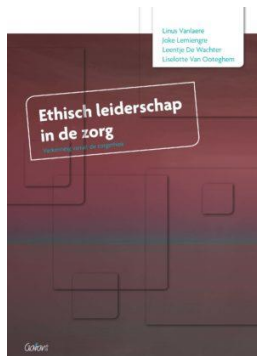
Thienpont Lieve, psychiater en psychotherapeute, zoekt al vele jaren niet aflatend naar wegen om mensen met ondraaglijk en perspectiefloos lijden te helpen bij het sterven. De Belgische Euthanasiewet biedt daarbij mogelijkheden voor mensen met een psychiatrische problematiek. Vanuit een diep menselijke betrokkenheid hanteert Lieve in haar werk sleutelbegrippen als hoop, procesmatig en in verbinding. Zij laat zich daarbij met geduld en respect gidsen door de patiënt. Van onschatbare waarde zijn de getuigenissen in dit boek. Veel beter dan elke theoretische beschouwing helpen zij de lezer betrokken te raken op de moeilijk te begrijpen realiteit van mensen die ondraaglijk en perspectiefloos psychisch lijden. Het is voor Thienpont Lieve van het grootste belang dat patiënten de spreekkamer verlaten met een nieuwe sprankel hoop, zij het (nog) niet op een beter leven, dan toch op een menswaardige dood...

'Herstel als antwoord op euthanasie'

Niet elke persoon kiest voor de dood na een afgerond euthanasieprocedure. Hun aantal is klein, maar reëel. Er lijkt sprake te zijn van een tweede levensadem. Callebert Ann, psychologe en ervaringsdeskundige, zocht uit hoe dat komt. Ze knoopte gesprekken aan met euthanasievragers en sprokkelde in hun verhalen ervaringen die aanknopen bij het krachtgerichte hersteldenken. Op een uitzondering na bleek er bij hen maar weinig sprake te zijn van een nieuwe start. Wat er aan herstel aanwezig was, beperkte zich tot ondergesneeuwde vonken, kleine sprankels van levensenergie, te zwak om een waarde op zich te vormen. Maar als herstel zo karig aanwezig is, kan het dan een meerwaarde zijn om net deze mensen samen te brengen in een groep die

herstel ademt? Kan een herstelwerkgroep voor mensen met een gevorderde of afgesloten euthanasieprocedure, op de drempel naar de dood, alsnog levenskwaliteit doen opborrelen? Kan herstel ook op het scherpst van de levenspijn nog een wissel zetten? En kan de herstelvisie op zich niet al veel vroeger in het parcours van ernstig psychisch lijden de nodige krijtlijnen uitzetten voor een enigszins zinvol, levenswaardig bestaan? In de hoop ook dat de ondraaglijkheid van de pijn niet in een euthanasieverzoek hoeft uit te monden?

'Ethisch leiderschap in de zorg'

Ethisch leiderschap vormt een belangrijke uitdaging in de zorg. Leidinggevenden in de zorg staan vaak in spreadstand. De vraag naar 'goede' oplossingen voor allerlei problemen is dagelijkse kost. Leidinggevenden in de zorg functioneren in een cultuur die gericht is op het bevorderen van de doelmatigheid en doeltreffendheid van de zorg. Daarnaast is er ook behoefte aan het creëren van een cultuur van zorgzaamheid, met aandacht voor zorgvrager en zorgverlener. Deze complexiteit vraagt een

ethische reflectie over de wijze waarop leiderschap moet worden opgenomen in de concrete organisatie van zorg. Het gaat niet alleen over wat een leidinggevende doet, maar ook wie de leidinggevende is. Dit boek gaat over een nieuw model van leiderschap. Het is reflectie over leiderschap met de zorgethiek als referentiekader. Het staat stil bij de betekenis van het zijn van de leidinggevenden in de zorg. Ze worden verbonden met de context, de zorgcultuur waarin ze werken.

'De kleren van de leider'

Leiderschap is als sociaal fenomeen geen vaststaand gegeven, het is nooit definitief verworven. Leiderschap is wat mensen tot groep maakt en voor richting, betekenis en steun zorgt. De invulling ervan hangt af van de veranderende context, uitdagingen en personen. De kleren van de leider heeft het over de ware betekenis van leiderschap, maar ook over de perceptie, de rollen en verantwoordelijkheden, de overtuigingen en motivaties van de leider. Je bent pas leider als anderen jou zo zien. Dat staat los van een leidinggevende functie hebben of macht

uitoefenen. Leiderschap heeft geen functieomschrijving. Terzelfdertijd is het een persoonlijke keuze, leiderschap begint met ervoor te kiezen. Naarmate meer mensen die keuze maken ontstaan teams, organisaties en samenlevingen met meer leiderschap. Dit boek nodigt daartoe uit. De auteurs brengen getuigenissen van leiders die betekenisvol zijn voor hun organisatie. Ze combineren die met de actuele stand van zaken in wetenschappelijk leiderschapsonderzoek en komen tot 19 inzichten. De kleren van de leider zet aan tot reflectie, gesprek en keuzes, en inspireert zo tot actie voor meer leiderschap.

'Verbindende communicatie werkt'

Verbindende communicatie geeft inspiratie aan organisaties die mensen in hun kracht willen zetten. Gemotiveerde medewerkers die zich gerespecteerd weten, werken beter samen, creëren meer kwaliteit en zijn een garantie voor de toekomst.

'Ze zeggen dat het overgaat'

Misschien word jij of wordt iemand in je omgeving geconfronteerd met een tragisch verlies? Misschien heb je al heel wat verlieservaringen meegemaakt en vraag je je af of je alles wel op een goede manier hebt verwerkt?

Misschien ben je op zoek naar een houvast of naar een manier om meer inzicht te krijgen in jouw rouwproces of in dat van je partner, een kind, een ouder, vriend, collega of cliënt? Dan is dit boek er voor jou! In onze maatschappij wordt rouw nog al te vaak gezien als een afwijking van het

gewone, als een emotionele pijn waarvan je zo snel mogelijk moet herstellen. Het probleem of de symptomen moeten worden opgelost, de pijn moet worden verwerkt. Rouw mag een proces zijn, maar het met wél een eindpunt hebben. En dat terwijl nieuw wetenschappelijk onderzoek duidelijk aantoont dat je het recht hebt om te rouwen op jouw manier; zelfs als je je pijn een leven lang meeneemt, hoeft dit geenszins in te houden dat je minder gezond en minder veerkrachtig functioneert. Aan de hand van tal van concrete verhalen en praktische tips leert dit baanbrekende boek je een antwoord te bieden voor verlieservaringen en zo het ondraaglijke te dragen.

'Leven met gemis'

Leven met gemis, een handboek voor hulpverleners, is een boek dat een grote leemte invult in ons taalgebied op het vlak van rouw, rouwbegeleiding en rouwtherapie. In het eerste deel 'Een nieuwe visie op rouw' worden oude rouwmythes ontsluit en laat de auteur u kennismaken met een rouwparadigma. Dit paradigma is gestoeld op de bevindingen en inzichten uit hedendaags wetenschappelijk onderzoek naar de kenmerken van het rouwproces, de mediators, de verschillen tussen gewone en

gecompliceerde rouw en de impact van gecompliceerde rouw op het leven van de nabestaande. In een integratief rouwmodel worden de krijtlijnen van een rouwtraject uitgetekend en de mogelijke uitdagingen waar een rouwende voor kan komen te staan. Ten slotte wordt stilgestaan bij de vraag naar de zin of onzin van onze rouwzorg de dag van vandaag. Veel van wat we op het vlak van positieve impact van rouwbegeleiding en rouwtherapie tot nu toe als vanzelfsprekend hebben aangenomen, blijkt niet te kloppen. De contouren van een nieuwe invulling van rouwtherapie worden geschetst.

‘Wenen om het verloren ik’

'Als iemand sterft, sterft er ook iets in de nabestaanden. Met het verlies wordt een stuk uit hun eigen identiteit weggescheurd. En dan breekt het gevecht los tussen verstand en gevoel. Nabestaanden beseffen wel dat ze verder moeten, maar willen soms eigenlijk niet verder zonder die ander. Sommigen storten zich op het werk en komen niet aan emotie toe. Anderen bijten zich vast in de pijn en slagen er niet in om hun plaats in het alledaagse leven te hervinden. Wenen om het verloren ik beschrijft hoe de rouwverwerking verloopt. Niet alleen aan de hand van uiterlijke gedragingen van rouwenden, zoals in veel

andere publicaties. Dit boek geeft inzicht in de innerlijke dynamiek van de rouw, in de beleving van verdriet. Polspoel Arthur pleit voor het doorleven van al die verwarrende emoties. Door de pijn, schuldgevoelens en boosheid heen kan de rouwende, in een soms langdurig proces, zijn ingestorte leven weer opbouwen. De beschrijving van de rouw blijkt zowel voor hulpverleners als voor nabestaanden zeer herkenbaar te zijn.

‘Blik op vroeger’

Blik op vroeger: een spel om nooit te vergeten. Ieder mens is uniek en heeft zijn eigen bijzondere levensverhaal. Met dit spel worden persoonlijke herinneringen opgehaald. De vragen bieden handvatten voor boeiende gesprekken, waarin ervaringen worden uitgewisseld en men elkaar beter leert kennen.

‘Koesterbeelden’

Het fotoboek Koesterbeelden werd oorspronkelijk ontwikkeld als integratie-opdracht bij het Postgraduaat rouw- en verliesconsulent, dat door de auteur in 2013 aan de Arteveldehogeschool in Gent werd gevolgd. Bij het ontwikkelen van het fotoboek Koesterbeelden heeft Kristien Henderickx rekening gehouden met de eigenheid van rouw bij personen met dementie, met het hedendaagse model van

kijken naar rouw én met het specifieke van rouwzorg door pastores. Het fotoboek Koesterbeelden kan bekeken worden als een verzameling van heel toevallig geselecteerde, verscheiden foto's waar iedereen gewoon kan doorbladeren. De keuze voor een grote verscheidenheid aan foto's is ingegeven door de nadruk op de uniciteit van een persoon én dus ook van zijn rouwstijl. Het zijn ook foto's die een grote verscheidenheid aan emoties kunnen oproepen. Henderickx Kristien wil immers bestaansrecht geven aan alle gevoelens. Daarnaast hield ze bij de keuze van de foto's er ook rekening mee dat ze zowel een verliesgerichte als wel een herstelgerichte rouwstijl kunnen ondersteunen.

‘Mijn leven in kaart’

'Ik zou er wel een boek over kunnen schrijven' is een veel gehoorde uitdrukking als ouderen over hun leven vertellen. Mijn leven in kaart is een jarenlang beproefde en succesvolle methode die handvatten biedt aan zorgverleners, familieleden en vrijwilligers om met ouderen een levensboek te maken. In dit pakket is een overzichtelijke handleiding opgenomen met een uitleg van de methode en achtergrondinformatie over het belang van levensverhalen. Daarnaast zijn er veel tips over het voeren van gesprekken over het levensverhaal en het schrijven en vormgeven van het levensboek. Om

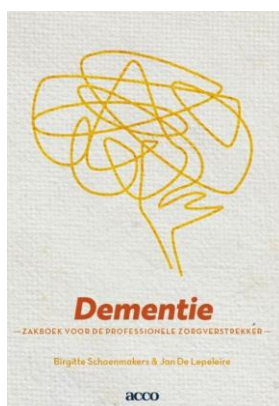
herinneringen op te roepen en gesprekken te structureren zijn er 50 prachtig geïllustreerde themakaarten ontwikkeld met (voorbeeld) vragen over vijf verschillende levensthema's. Wie aan de hand hiervan zijn levensverhaal vertelt, blikkt niet alleen terug op zijn levensloop, maar geeft er ook betekenis aan. Deze werkwijze zorgt voor vele bijzondere en ontroerende momenten bij de verteller, de luisteraar en uiteindelijk bij de lezer.

‘We wandelen verder’

Mensen hebben het moeilijk om te gaan met verlies en verdriet. Ook ik heb dit zo ervaren. Mijn vrouw Ingrid stierf op 29 september 1993 omstreeks 22u22 aan de vreselijke ziekte kanker. Op de medische brief voor de huisdokter stond: 'massieve invasie van een adenocarcinoom'. Met deze tekst moest ik 'het' maar doen. Gelukkig veranderen tijden, of toch niet? Jef, Stijn en ikzelf moesten verder wandelen in het leven. Ik schreef het van me af in korte emotionele teksten en gedichten wanneer ik er zin in had en

voel nu dat het tijd is om dit met jullie te delen. Lees het, denk erover na... wandel mee! Dit boek wil ik opdragen aan één van de sterkste personen die ik ooit heb ontmoet in mijn leven...Ingrid

‘Dementie. Zakboek voor de professionele zorgverstreker’

Zorgverstrekkers worden steeds vaker geconfronteerd met de zorg voor personen met dementie. Met haar onvoorspelbare en onomkeerbare verloop heeft deze chronische ziekte een belangrijke impact op de patiënt en zijn omgeving. Het progressieve cognitieve verval en de vaak moeilijk te controleren gedragsproblemen maken de patiënt met dementie bijzonder kwetsbaar. De rolpatronen in de directe omgeving wijzigen gaandeweg en de zorg voor de patiënt treedt steeds meer op de voorgrond. De mantelzorg is in dat zorgproces een

essentiële, maar zwaarbelaste en vaak ook zorgbehoevende schakel. De zorgverstreker staat hier voor een complexe problematiek. Het onderzoek in het dementiedomein staat ver, en toch schieten de beperkte richtlijnen tekort en geven ze onvoldoende houvast. Er zijn heel wat positieve initiatieven in het uitgebreide zorglandschap, maar het blijft vrij versnipperd, wat de zoektocht naar geschikte ondersteuning bemoeilijkt. Dit zakboek Dementie is een nuttige wegwijzer in de dagelijkse professionele zorg voor patiënten met dementie en

hun familie en mantelzorgers. Van bij de ziektediagnostiek tot de fase van het levenseinde geeft dit boek een helder, wetenschappelijk overzicht van de zorg. Zowel huisartsen als andere hulpverleners uit de eerste lijn vinden in dit boek concrete antwoorden op hun vragen in dit ziektedomein.

‘Hoe breng je slecht nieuws aan mensen met een verstandelijke beperking?’

Slecht nieuws krijgen is niet leuk, slecht nieuws vertellen ook niet. Maar dat mag geen excuus zijn om mensen met een verstandelijke beperking informatie te onthouden over belangrijke gebeurtenissen in hun leven. Het kan gaan om familieleden die overlijden, begeleiders die ergens andere gaan werken, ziekte in het eigen lichaam of gewoon een vakantie die niet doorgaat. De vraag is: hoe vertel je dit aan mensen die een ander begripsvermogen hebben en vaak een minder ontwikkeld tijdsbesef? En wie moet het eigenlijk

vertellen? Tuffrey-Wijne Irene ontwikkelde een leidraad die ze onder andere baseerde op de ervaringen van ruim honderd mensen met en zonder verstandelijke beperking die deelnamen aan haar onderzoek. Ze laat zien hoe je belangrijke informatie begrijpelijk kunt maken door haar op te delen in kleine stukjes, waarbij je bewust kunt kiezen wanneer je wat vertelt. Ze vindt het belangrijk dat alle mensen die een rol spelen in het leven van iemand met een verstandelijke beperking betrokken worden bij de situatie. En ze wijst erop dat er onder hen mensen kunnen zijn die zelf ook getroffen worden door het slechte nieuws, bijvoorbeeld als een gezamenlijke ouder overlijdt. De ondersteuning zou zich daarop ook op hem moeten richten.

‘Draai niet om de dood heen’

"Ik had dit boekje liever niet geschreven. Maar het is er, om te laten zien wat je te wachten staat als je hoort dan een geliefde gaat sterven." Weeda Frederiek heeft het boek geschreven dat ze had willen lezen toen haar man steeds zeker werd en doodging. Ze stond er vaak alleen voor. Niet dat vrienden of familie haar jonge gezien in de steek lieten, maar de meeste professionals wilden de dood niet benoemen, niet meedenken over het sterven. Om goed afscheid te kunnen nemen, moet je

horen hoe de dood komt. Deze gids biedt persoonlijke verhalen en praktische tips voor wanneer een dierbare naaste uit het ziekenhuis wordt ontslagen en thuis zal sterven.

‘Hoe kinderen voor te bereiden en te ondersteunen als een dierbare kiest voor euthanasie?’

Dr. Kappeyne van de Coppello Carine, orthopedagoog en GZ-psycholoog, is werkzaam bij het Ingeborg Douwescentrum voor psychosociale oncologische hulpverlening in Amsterdam en in een eigen praktijk voor verliesverwerking bij kinderen, jongeren en volwassenen te Haarlem. Zij is sinds 1993 als inhoudelijk deskundige, thans bestuurslid verbonden aan Stichting Achter de Regenboog. Is sinds 2004 docent op het PDBO en op de

RINO Amsterdam. Van Treeck Greetje, orthopedagoog, Ms of Science, werkt op

afdeling ziekenhuis. Ontwikkelaar Sterrenregen, lottospel voor jonge kinderen bij wie een dierbare komt te overlijden of overleden is. Sinds 1998 verbonden aan Stichting Achter de Regenboog en sinds 2017 vertrouwenspersoon Achter de Regenboog.

Alle Sterren Van De Hemel

'Alle sterren van de hemel'

Therapeutisch bordspel over verliesverwerking bij begeleiding van kinderen, jongeren en volwassenen die een dierbare aan de dood hebben verloren.

'Samen krachtig op pad'

'Samen krachtig op pad is een (laagdrempelige) therapeutische tool met als doel emoties en (moeilijke) onderwerpen onder professionele begeleiding bespreekbaar te maken. De tool met verschillende werkvormen is individueel, met gezinnen en in groepsvorm inzetbaar. Naast algemene thema's over jezelf, thuis en omgeving,

kunnen verdiepende overwerpen zoals ernstige ziekte, het ziekenhuis, verlies of (naderend) afscheid toegevoegd worden.

'Sterrenkaartjes'

'Herinneringskaartjes om dierbare en fijne herinneringen op te halen. Dit kan alleen, of samen met familie en vrienden. Sterrenkaartjes kun je gebruiken na het overlijden van een dierbare. Sterrenkaartjes zorgen voor nieuwe gespreksstof. Dit kan

waardevolle momenten opleveren. Bovendien leer je elkaar én de persoon die overleden is beter kennen!

'Zonnekaartjes'

Vragenkaartjes om in gesprek te gaan en dierbare herinneringen op te halen. Dit kan alleen, of samen met familie en vrienden. Zonnekaartjes kun je gebruiken als je te horen hebt gekregen dat een dierbare binnenkort zal sterven. Zonnekaartjes zorgen voor nieuwe gespreksstof. Dit kan waardevolle momenten opleveren. Bovendien leer je elkaar en de persoon die stervende is beter kennen!

'Le temps qui reste'

Een uitdrukkingsboek voor kinderen van wie de geliefde aan het einde van zijn leven is. Naast patiënten aan het einde van hun leven en hun familie sinds 1998 wil de Vereniging voor Palliatieve zorg in Namen kinderen een specifiek uitdrukkingsmiddel aanbieden om hen te begeleiden in de laatste momenten van het leven van hun geliefde. Dankzij de steun van de stichting tegen kanker, is het boek 'Le temps qui reste' ontwikkeld om kinderen tot 5 jaar oud te begeleiden, zodat ze hun vragen kunnen delen en hun emoties kunnen uiten. Deze notebook helpt ook om de dialoog te ondersteunen en de banden binnen het gezin te vernieuwen of te versterken.

'Depuis que te n'es plus là'

Een uitdrukkingsboek voor kinderen in de rouw. Naast patiënten aan het levenseinde en hun gezinnen sinds 1998, wilde de Palliatieve zorgvereniging in de provincie Namen kinderen een specifiek uitdrukkingsmiddel aanbieden om hen te vergezellen na de dood van een geliefde. Dankzij de steun van de Stichting tegen kanker, de 'Depuis que tu n'es plus là' notebook is ontwikkeld om kinderen vanaf 5 jaar te begeleiden, zodat ze hun vragen kunnen delen en hun emoties kunnen uiten. Deze notebook helpt ook om de dialoog te ondersteunen en de banden binnen families te vernieuwen of te versterken.

3.5.4. Begeleiding eindwerken

/

3.5.5. Stages

/

4. Vrijwilligerswerk

4.1. *Vrijwilligerswerk van het netwerk palliatieve zorg*

In tegenstelling tot andere Netwerken Palliatieve Zorg beschikt het Netwerk van Limburg niet over een eigen vrijwilligerswerking.

Bij het ontstaan van het Netwerk Palliatieve Zorg Limburg bestond reeds een sterk uitgebouwde vrijwilligerswerking binnen Limburg. Daarom maakte het NPZL de keuze om niet zelf een vrijwilligersequipe op te richten maar de bestaande organisaties te ondersteunen. Dit naar analogie met PALLION die de zorg niet overnemen, maar emancipatorisch werken, ondersteunend aan thuisverpleegkundigen en huisarts.

Jaarlijks organiseert het NPZL een basisopleiding palliatieve zorg voor vrijwilligers.

Het NPZL organiseert normaliter een tweejaarlijks overleg met de coördinatoren van vrijwilligerswerk. Hierop worden noden van de sector gesignaleerd en afgestemd met het aanbod van het NPZL.

(Potentiële) vrijwilligers kunnen met hun vragen terecht bij het NPZL. We worden vaak met volgende vragen geconfronteerd : Wat houdt vrijwilligerswerk in palliatieve zorg in? Welke taken kunnen we op ons nemen? Waar kunnen we terecht als vrijwilliger? Voor de ondersteuning van de vrijwilligersorganisaties mogen we bovendien rekenen op de samenwerking met PALLION.

II. Actieplan 2019

BEVOLKING

Voor bevolking organiseren we een infoavond, 'Palliatieve zorg en levenseinde' waarbij vroegtijdige zorgplanning, wilsverklaringen, palliatieve sedatie en euthanasie aan bod komen.

In samenwerking met KVLV, Wilderen-Duras op 12 maart 2019.

In 2019 is door de Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen een overeenkomst met FEDOS gesloten om sensibilisering te geven rond palliatieve zorg en het levenseinde. Op 12 maart 2019 is de kickoff met het provinciaal bestuur van FEDOS. Van daaruit zullen lokale afdelingen van FEDOS een aanvraag voor een sensibiliseringssessie richten tot NPZL.

THUISZORG

Het NPZL lanceerde in 2017 een nieuw project rond palliatieve thuiszorg. De hulpverleners in de thuiszorg hebben behoefte aan informatie uitwisseling, casuïstiek bespreking en ontmoeting met collega's. Anderzijds is er de nood aan zorgafstemming, procedures en continuïteit in de zorg.

Daarom werden drie initiatieven in het leven geroepen;

1/ Palli-topics

Waarbij alle hulpverleners uit de thuiszorg uitgenodigd worden op een thema rond palliatieve zorg. Kennis en informatie delen en ontmoeten staan centraal. Na het thema 'Taboes in de zorg', en 'Wat is palliatieve zorg?' komt in 2019 op vraag van de deelnemers 'Pijn en Symptoomcontrole' aan bod.

- De data en locaties worden nog bepaald.

2/ Werkgroep Palliatieve Thuiszorg:

Voor de thuiszorg gaan we een 'partnerschap' aangaan met VP+ (een thuiszorgorganisatie die 3000 leden telt). Samen zal geëxploreerd worden wat de behoeften zijn om praktische opleidingen te organiseren, zodat basiskennis kan worden opgebouwd en ook 'geleerd van elkaar' door uitwisseling van ervaringen. We willen hierbij ook exploreren hoe we in overleg met het WGK palliatieve zorg nog verder kunnen uitbouwen.

3/ Werkgroep Palliatieve Zorg Noord-Limburg

LISTEL richtte op 31/01/2018 de werkgroep 'Palliatieve Zorg Noord-Limburg' op. Op de tweede bijeenkomst op 20/03/2018 werden PALLION en NPZL eveneens geïnviteerd.

In eerste instantie werden concrete problemen en knelpunten geïnventariseerd: Zoals 'communicatie', nood aan een wegwijzer voor patiënten, mantelzorgers en huisartsen, hoe de palliatieve patiënt tijdig identificeren. De doelstelling van de werkgroep nu is om een proces van samenwerking - zorgpad uit te bouwen rond de patiënten met frailty in 2019.

- Volgende bijeenkomsten : 22/01/2019 - 26/02/2019. Bijkomende bijeenkomsten worden gaandeweg ingepland.

ARTSEN

Basisopleiding PZ voor artsen

Het afgelopen jaar formuleerde de Academie voor Geneeskunde advies voor de opwaardering van palliatieve zorg binnen de opleiding geneeskunde, een belangrijke stap in de hervorming van het universitaire artsen curriculum, aangezien palliatieve zorg maar beperkt aan bod komt in de huidige opleiding. Artsen die in aanraking komen met palliatieve situaties staan voor de uitdaging de nodige kennis te vergaren in een versnipperd opleidingslandschap.

Het Netwerk Palliatieve Zorg Limburg ontwikkelde een aantal jaar geleden reeds de Basisopleiding Palliatieve Zorg voor Artsen. Deze opleiding werd verfijnd door de Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen en wordt sindsdien jaarlijks georganiseerd roterend over de Vlaamse provincies, in samenwerking met de Vlaamse universiteiten en netwerken palliatieve zorg.

Dit jaar is de eer opnieuw aan Het Netwerk Palliatieve Zorg Limburg, samen met de Universiteit Hasselt en de Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen.

- 13/10/2018 - 17/11/2018 - 08/12/2018
- 09/02/2019 - 16/03/2019 - 27/04/2019

Werkgroep voor huisartsen

Deze werkgroep vloeit voort uit geïnteresseerde artsen die meegewerkt hebben aan het project van ProSpinoza – Uantwerpen rond het 'Zorgpad palliatieve zorg voor huisartsen'.

De opzet is om naast de intervisiegroep voor (referentie)artsen – waar uitwisseling aan de hand van casuïstiek centraal staat, te werken rond bepaalde thema's. De werkgroep ging een eerste maal door op 19/09/2017 en is opnieuw gepland in 2019.

Intervisie voor (referentie)artsen

Zie onder de rubriek KOTK.

9de Limburgs Symposium voor CRA's

Elk jaar wordt met een stuurgroep het thema gekozen voor het CRA symposium.

- in 2015 was het thema 'Vocht en voeding',
- in 2016 'Levensmoeheid'
- in 2017 kwam 'Mondzorg bij de geriatrische patiënt' en 'pijnbeleving bij de dementerende patiënt'.
- In 2018 kwam 'Natuurlijk overlijden' en 'Resistente kiemen' aan bod.
- Datum en thema voor 2019 worden in april/mei gekozen door de stuurgroep.

Opioïdentabel

Sinds 2017 werd deze opleiding aan huisartsen via de HAK's (Huisartsenkring) en LOK's (Lokale Kwaliteitsgroep) aangeboden. Ook in 2019 blijft deze opleiding in het aanbod.

MULTIDISCIPLINAIR

Basisopleiding

Basisopleiding kernopleiding

De kernopleiding blijft de basis om een eerste stap te zetten in palliatieve zorg. Deze opleiding is ook een vereiste om het postgraduaat palliatieve zorg te volgen aan de UCLL.

7 daagse opleiding - 1x in het voorjaar en 1x in het najaar

Voorjaar :

- 29/01/2019
- 12/02/2019
- 26/02/2019
- 12/03/2019
- 26/03/2019
- 23/04/2019
- 07/05/2019

Najaar :

- 10/09/2019
- 24/09/2019
- 08/10/2019
- 22/10/2019
- 05/11/2019
- 19/11/2019
- 03/12/2019

24 personen per groep = 48 hulpverleners

- Dag 1 : Inleiding, wat is palliatieve zorg
- Dag 2 : Pijn- en symptoomcontrole
- Dag 3 : Communicatie
- Dag 4 : Contextuele hulpverlening, kinderen & jongeren
- Dag 5 : Ethisch reflecteren op de grens van leven en dood
- Dag 6 : Spirituele zorg en Rouwzorg
- Dag 7 : Complementaire therapieën & Zorg voor de zorgenden
herbalanceringsmassage, yoga, mindfulness, aromatherapie,
muziektherapie en comfortmateriaal

Multidisciplinaire opleiding Vroegtijdige Zorgplanning

Situering

Vroegtijdige zorgplanning (VZP) is een denk- en communicatieproces tussen de patiënt, de zorgverleners en de naasten over de toekomstige zorg. Dit proces kan leiden tot het vroegtijdig en anticiperend kenbaar maken en verwoorden van voorkeuren en doelen voor toekomstige zorg, het aanstellen van een vertegenwoordiger voor het geval de patiënt niet meer zelf kan beslissen en eventueel het opmaken van documenten voor negatieve wilsverklaringen.

Twee jaar na de publicatie van de generieke richtlijn '*Vroegtijdige zorgplanning (VZP)*' is nu de aanvullende richtlijn '*Vroegtijdige zorgplanning bij personen met dementie*' beschikbaar op www.pallialine.be. De Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen werkt eveneens aan een visienota rond levenseinde bij personen met dementie.

NPZL startte in 2017 voorbereidende gesprekken met sTimul, Lubbeek, de Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen en het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen. Er vond een uitwisseling van informatie plaats, leerdoelen werden bepaald en er werd een 'proefsessie' gehouden met een aantal geïnteresseerden om zo de opleiding te finetunen. De eigenlijke opleiding van 3,5 dagen werd reeds een eerste maal georganiseerd door NPZL in het voorjaar van 2018, een tweede maal is gepland in het najaar van 2019.

Uitrol in Vlaanderen

Tevens heeft NPZL een overdracht gedaan van de inhoud en het draaiboek aan de Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen. ECD Vlaanderen stelt deze opleiding beschikbaar via hun platform. Zowel de FPZV als ECD Vlaanderen kunnen vanaf 2019 deze opleiding ter beschikking stellen in hun aanbod. Twee Netwerken zijn kandidaat om de opleiding te organiseren in 2019 in hun netwerk.

Inhoud

Inhoud : 3,5 dagen voor 18 deelnemers

De opleiding reikt kennis, handvaten, hulpmiddelen, ervaring en uitwisseling aan om op de werkvloer gesprekken te voeren rond zorg en levenseinde bij personen met dementie.

De opleiding biedt bovendien de unieke gelegenheid om te leren vanuit eigen beleving en ervaring. In een inleefsessie bij sTimul, waarin je afwisselend de rol van een persoon met dementie en die van zorgverlener inneemt, leer je anders kijken naar wat goede zorg is. Vanuit die beleving en reflectie kan je zelf kleine subtiele veranderingen in zorg aangeven die een groot verschil kunnen maken in het welbevinden van je bewoners.

De focus in deze sessie ligt op het gesprek rond vroegtijdige zorgplanning. De inleefsessie maakt integraal deel uit van de opleiding. Tijdens de laatste halve dag wisselen de deelnemers ervaringen uit over hun toepassing van het geleerde. Waar zijn ze bij het aan de slag gaan tegenaan gelopen : wat ging goed, wat ging fout?

Geplande data:

- 19/09/2019
- 24/10/2019
- 20/11/2019
- 12/12/2019

Symposium 'Over Lijden'

Doelstelling opleiding

Mensen moeten opnieuw leren dat sterven hoort bij het leven en dat lijden er mag zijn. Sterven is een natuurlijk proces en duurt een tijdje. Die duurtijd maakt dat het vaak 'ongemakkelijk' wordt voor de familie en de hulpverleners omdat we in onze 'snelle' maatschappij verleerd zijn om hiermee om te gaan.

Het spreekwoordelijke 'Je zou een hond zo niet laten afzien' is dan nooit veraf. Hulpverleners dienen over de nodige basiskennis/attitude/competentie te beschikken om andere hulpverleners en familie kunnen te woord staan om te kunnen begeleiden in het stervensproces. Het is van belang om terug te leren zitten, luisteren naar het levensverhaal en te waken aan bed van een terminaal zieke (en hier niet van weg te lopen).

In eerste instantie dient er duidelijkheid te zijn in wat natuurlijk overlijden is, welke kenmerken vertoont een patiënt dan en hoe kunnen we hiermee omgaan en hierover communiceren. Het waarom van een niet-behandelbeleid, het stoppen met vocht en voeding en andere therapieën, het verschil tussen palliatieve sedatie en euthanasie dient duidelijk te zijn voor alle hulpverleners. Door een goede, gefundeerde kennis is er bij de hulpverlener ook mogelijkheid om zich een visie te vormen over wat een goede aanpak is voor de patiënt, die strookt met zijn eigen waarden en normen, want die kan je ook makkelijker duiden naar anderen.

Doelgroep

Multidisciplinair, alle geïnteresseerde hulpverleners

Datum en locatie

16 mei 2019 - UHasselt

Verdiepende opleidingen

Tijdens de Raad van Bestuur kwam de behoefte aan verdiepingsopleidingen naar boven.

Om hieraan tegemoet te komen werd in 2016 al een eerste aanzet gegeven met een 2-daagse vorming in contextuele zorg met Van den Eerenbeemt Else-Marie.

Voor 2019 zijn volgende verdiepende opleidingen geprogrammeerd :

- **Module Pijn & Symptoomcontrole (6 dagen en ½ dag toetsing)**
 - Gezamenlijke inhoudsbepaling : UCLL – PXL – NPZL + afwisselende organisatie
 - Maakt deel uit van het Postgraduaat Palliatieve Zorg van de UCLL
 - + een ½ dag toetsing
 - Lesdagen : 3/9 - 17/9 - 1/10 - 12/11 - 26/11 - 10/12/2019 - 07/01/2020

- **Contextuele zorg**
 - In het voorjaar en het najaar van 2019 gaat er een opleiding door van 1 dag rond 'Parentificatie'
 - Spreker : Vijfeijken Liese
 - Lesdag : 28/03/2019 – 24/10/2019

Thematische avondsymposia

Jaarlijks bepalen we een hoofdthema waarrond een 3 à 4 tal sub-thema's gekozen worden.

- Deze avondsymposia gaan door van 20u tot 22u en staan open voor alle hulpverleners en alle andere geïnteresseerden.
- Het is de bedoeling om deze sessies te spreiden over Limburg (Noord, Midden en Zuid), zodat iedereen in de gelegenheid is een sessie bij te wonen.
- Er kan voor elke sessie apart ingeschreven worden.
- In 2019 werken we rond '**Contextuele begeleiding in palliatieve zorg**'

- **Inleiding contextuele zorg in palliatieve zorg**

Spreker : Jennekes Natasje

- 19/03/2019, VP+ Hasselt

Het woord 'context' geeft de verbondenheid weer in families van relaties die 'er toe doen'. Deze verbondenheid heeft een impact over meerdere generaties. Binnen dit netwerk tussen familieleden of andere belangrijke mensen zijn motiverende krachten werkzaam. Eén daarvan is de dynamische balans van geven en nemen.

Hoe gaan we met deze balans om? Wat als ze uit evenwicht is? Een andere kracht is loyaliteit. De loyaliteiten die we voelen naar onze familie zijn zeer sterk. Het is niet altijd mogelijk om onder woorden te brengen wat die loyaliteit betekent.

Wanneer we ernstig ziek worden gebeurt het dat sommige van deze balansen door elkaar geschud worden. Wat betekent het als deze balansen uit evenwicht zijn?

inleiding in deze begrippen, stilstaan bij de verandering van de balansen bij ziekte of in crisissituaties.

- **Bemiddeling bij families in palliatieve situaties**

(moeilijke situaties die opduiken na slecht nieuws, bij ziekte,...)

Spreker : Vanassche Vital

- 21/05/2019
- CC Palethe, Pelt

Vorig avondsymposium behandelde een inleiding in de contextuele zorg, met aandacht voor o.a. de balans van 'geven en nemen' en onderlinge loyaliteiten, in gewone thuis situaties, maar ook in wanneer er iemand in het gezin ziek is of in een crisissituatie. Dit avondsymposium zoemen we in op situaties waar de balans van geven en nemen uit evenwicht is, waar communicatie moeilijk verloopt of waar loyaliteiten die voor jezelf erg sterk zijn, door anderen niet worden begrepen. Dan hebben we soms nood aan iemand die ons helpt, iemand die bemiddelt tussen verschillende partijen. Hoe gaan we om met meerzijdige partijdigheid? Wat betekent het precies?

- **Aandacht voor het gezin**

(partners, kinderen, maar ook nieuw samengestelde gezinnen)

Spreker : Bruggen Lut

- 22/10/2019
- CC Houthalen-Helchteren

De kern van de gezinscontext. We leven het meest samen met ons directe gezin, partners en kinderen. Ook de veel voorkomende nieuw samengestelde gezinnen brengen een speciale dynamiek mee. Wat gebeurt er in een gezin bij ziekte, hoe verschuiven de rollen, en hoe gaan we hiermee om?

- **Vergeeten verdriet**

(partners, kinderen, maar ook nieuw samengestelde gezinnen)

Spreker : Vijfeijken Liese

- 10/12/2019
- CC Houthalen-Helchteren

Oog voor het 'vergeeten verdriet'. Wie denkt aan de oudere ouders wanneer een van de kinderen (van middelbare leeftijd) ziek is, wie denkt er aan de grootouders als één van de kleinkinderen ziek is? Wat met medebewoners of de hulpverleners in het woonzorgcentrum? Wat met collega's bij ziekte van een collega? Vaak worden deze relaties vergeten, wordt er te weinig stil gestaan bij mensen en hun verdriet.

PERSONEN MET EEN BEPERKING

Werkgroep Personen met een beperking

De werkgroep zal in 2019 tweemaal samenkomen (eerste keer is gepland op 30/04/2019).

Studiedag 'Maurice is palliatief'

Deze studiedag gaat 2-jaarlijks door en is terug ingepland in 2019. Het thema wordt nog gekozen en uitgewerkt binnen de werkgroep.

ZIEKENHUIZEN

Werkgroepen

- Uitwisseling rond thema's waar de groep wenst rond te werken, waar er noden zitten.

Werkgroep PE - Palliatieve Eenheden

- 05/09/2019

Werkgroep PST – Palliatieve Support Teams

- 18/02/2019 in AZ Vesalius, Tongeren
- 30/04/2019 in Jessaziekenhuis, campus Salvator, Hasselt
- 17/10/2019 locatie nog te bepalen

Ontmoetingsmoment PST – Sociale diensten en PALLION

In 2018 startte het NPZL individueel overleg tussen PALLION, de PST's en de sociale diensten van de Limburgse ziekenhuizen om zo de samenwerking nog meer op mekaar af te stemmen.

Volgende meetings zijn gepland in 2019

- 11/01/2019 - PST Leuven - PALLION - NPZL
- 14/01/2019 - PST Genk - PALLION - NPZL
- 05/02/2019 - PST MS Kliniek - PALLION - NPZL
- 12/02/2019 - PST Maaseik - PALLION - NPZL
- Nog te plannen in mei/juni of najaar - PST Overpelt - PALLION - NPZL

Werkgroep Oncologie – Sociale diensten

- 14/05/2019 – Sint-Trudo ziekenhuis, Sint-Truiden

WOONZORGCENTRA

Werkgroepen

- 3x / jaar voor elke regio = 9 bijeenkomsten.
- Uitwisseling rond thema's waar de groep wenst rond te werken, waar er noden zitten.

Noord-Limburg

- 24/01/2019
 - 23/05/2019
 - 03/10/2019
- Locatie : WZC Sint-Jan Berchem in Hamont-Achel

Midden-Limburg

- 17/01/2019
 - 16/05/2019
 - 26/09/2019
- Locatie : WZC Hoge Vijf, campus Banneux, Hasselt

Zuid-Limburg

- 10/01/2019
 - 09/05/2019
 - 12/09/2019
- Locatie : WZC Puthof, Borgloon

KOTK-PROJECTEN

Door de commissie van KOTK werden 3 van de 7 ingediende projecten voor 2019 goedgekeurd.

INTERVISIE REFERENTIE ARTSEN PALLIATIEVE ZORG (Medisch begeleid sterven, Ethiek)

Opzet

Een kleine groep van huisartsen bespreekt onderling casussen om hieruit gezamenlijk te 'leren'.
De intervisies zijn een laagdrempelig communicatiekanaal tussen huisartsen, waarbij adviezen rond medische aspecten evenals psycho-emotionele, technische en ethische aspecten aan bod komen. In Hasselt mee ondersteund door een deskundige van PALLION en een intervisor).

Doelstelling

Het bespreekbaar maken van casussen inzake palliatieve zorg waarbij de huisarts nood heeft aan intervisie.
Het verhogen van de deskundigheid van de betrokken artsen.
Zicht krijgen welke opleidingsnoden er zijn bij huisartsen rond palliatieve zorg.

Het bespreken van de casussen van palliatieve zorg in al zijn facetten is een verrijking voor de globale praktijkvoering van de arts. In eerste instantie voor de optimalisering van de begeleiding van de eigen palliatieve patiënten, in de

tweede plaats ook voor chronische patiënten. Het geeft de gelegenheid aan de deelnemende arts om de eigen visies en handelingen inzake palliatieve zorg te toetsen.

Deelnemende artsen krijgen de gelegenheid bij te dragen aan de verdere uitbouw en verspreiding van een palliatieve zorgcultuur in onze provincie.

Hasselt : 5x jaar

- 20/02/2019
- 24/04/2019
- 19/06/2019

De data van het najaar zijn nog te bepalen

Sint-Truiden : een lokaal initiatief dat voortkomt uit de intervisiegroep te Hasselt en opgestart werd op 04/12/2014. Het NPZL verzorgt de accreditatie.

- 20/03/2019
- 15/05/2019

De data voor het najaar zijn nog te bepalen

Module Pijn- en Symptoomcontrole

Medisch Begeleid Sterven

Opzet

Deze opleiding focust op pijn en symptoomcontrole in palliatieve zorg en werd ontwikkeld in samenwerking met de hogescholen PXL en UCLL. De multidisciplinaire kernopleiding raakt de basis aan. Deze module van 6,5 dagen geeft een verdieping in dit thema.

Doelstelling

Pijn en symptoomcontrole in de palliatieve fase en de terminale fase hebben een eigen technische specificiteit. Er zijn nog veel misverstanden rond pijn en rond de toepassing van de juiste medicatie in de juiste dosering om bepaalde symptomen en pijnen onder controle te krijgen. Een patiënt heeft recht op een zo goed mogelijke pijn- en symptoomcontrole.

Deze opleiding bevordert de deskundigheid van verpleegkundigen op vlak van pijn en symptoomcontrole.

Door de integratie van theorie en praktijk en de schriftelijk toetsing aan het einde van de opleiding hebben verpleegkundigen voldoende handvaten om in hun praktijk collega's verpleegkundigen te coachen en met (huis)artsen te overleggen.

Verpleegkundigen kunnen de taak van referentieverpleegkundigen palliatieve zorg opnemen of de referentiepersoon van hun organisatie (vb. een kinesist, ergotherapeut) ondersteunen.

Inhoud

In deze opleiding komen de volgende thema's aan bod :

- Methodische aanpak in het bespreken van casussen
- Pijncontrole: basis & verdieping
- Vocht en voeding in palliatieve zorg
- Gastro-enterologische, respiratoire & urologische symptomen
- Delier, koorts, jeuk, vermoeidheid,....
- Belang en gebruik van meetinstrumenten in palliatieve zorg
- Gebruik van de spuitaanrijver in palliatieve zorg
- Symptoomcontrole in de laatste levensdagen
- Palliatieve sedatie
- Urgenties in palliatieve zorg
- Integratie van de leerstof: toepassing in de praktijk

Van deze thema's willen wij volgende lesdagen onderbrengen onder de rubriek Medisch begeleid sterven

- Lesdag 1 – deel 1 van pijntherapie in palliatieve zorg
- Lesdag 2 – deel 2 van pijntherapie in palliatieve zorg
- Lesdag 4 – Werking van de spuitaanrijver
- Lesdag 5 – Refractaire symptomen en palliatieve sedatie

Examen en attestering

Cursisten die wensen kunnen deelnemen aan een schriftelijk examen. Indien met vrucht geslaagd wordt dit samen met het aantal gevolgde uren vermeld op het aanwezigheidsattest. Er is geopteerd om met een examinering te werken om te toetsen of de cursist zich op voldoende wijze de stof heeft eigen gemaakt (met het oog op toepassing in het werkveld).

De examinering met vrucht afleggen geeft een vrijstelling voor dit gedeelte wanneer de cursist wil instappen in het Postgraduaat palliatieve zorg.

Postgraduat palliatieve zorg (PG PZ)

Deze verdiepende module is gelinkt aan het postgraduaat palliatieve zorg georganiseerd door twee hoge scholen, PXL en UCLL.

In de PXL maakt de opleiding pijn en symptoomcontrole als aparte module integraal deel uit van het PG PZ. Deelnemers die met vrucht geslaagd zijn voor de module pijn- en symptoomcontrole krijgen een vrijstelling voor deze module.

In de UCLL moet je een minimum aantal gevolgde vormingsuren aantonen om te kunnen deelnemen aan het PG PZ. De uren van deze opleiding komen daarvoor in aanmerking.

Opleiding vrijwilligers

- 7 halve dagen :
 - 11/02/2019
 - 18/02/2019
 - 25/02/2019
 - 11/03/2019
 - 18/03/2019
 - 25/03/2019
 - 01/04/2019
- De opleiding werd in 2015 herzien, na overleg met KOTK, die een rijke ervaring hebben met vrijwilligerswerking, en PALLION.
 - Dag 1 : Kennismaking - Wat is palliatieve zorg? Begrippenkader
 - Dag 2 : Pijn, pijnbehandeling, comfort - Verzorgingstechnieken
 - Dag 3 : Communicatie, actief luisteren, omgaan in waarheid - contextuele benadering
 - Dag 4 : Emotionele zorg, rouwzorg - Complementaire zorg
 - Dag 5 : Zingeving, spiritualiteit en/of religieuze beleving - Zorg voor jezelf
 - Dag 6 : Deontologie, ethiek en beroepsgeheim
Rechten, plichten en statuut van de vrijwilliger
 - Dag 7 : Taken van de vrijwilliger, plaats in het team - Waar kan je terecht? Info uit settings

Terugkomdag

NPZL organiseert tweejaarlijks een terugkomdag voor vrijwilligers die reeds meededen aan onze opleiding. Aangezien in 2018 een terugkomdag doorging, wordt opnieuw een dergelijke dag gepland in 2020.

Overleg coördinatoren van vrijwilligerswerk

NPZL organiseert tweejaarlijks een overleg met de coördinatoren van vrijwilligerswerk. Hierop worden noden van de sector gesignaleerd en afgestemd met het aanbod van het NPZL.

PSYCHOLOGEN

Werkgroep psychologen – Federatie

- 2x / jaar deelname
- Input krijgen om zelf visie mee te vormen

Werkgroep psychologen – Limburg

- 4x / jaar organisatie werkgroep om tot uitwisseling te komen

SAMENWERKING HOGESCHOLEN

Werkgroep Hogescholen

- De werkgroep (PXL - NPZL - UCLL) komt 1x jaar samen om uit te wisselen.
- Gepland op 02/09/2019
- Het Postgraduaat Palliatieve Zorg van PXL kent zijn vervolg in 2019. De opleiding pijn en symptoomcontrole maakt hier deel van uit. NPZL werkt nauw samen in de organisatie ervan.

SAMENWERKING PALLION - NPZL

Coördinerend overleg PALLION

Het Netwerk en PALLION werken inhoudelijk nauw samen. Tijdens dit overleg stroomt informatie van beide diensten naar mekaar door. Knelpunten en beleidsmatige thema's worden besproken, gezamenlijke activiteiten worden op mekaar afgestemd, noden en behoeften vanuit het werkveld gesignaleerd.

Deze vergaderingen zijn gepland op

- 11/01/2019
- 15/02/2019
- 08/03/2019
- 05/04/2019
- 03/05/2019
- 07/06/2019
- 06/09/2019
- 04/10/2019
- 08/11/2019
- 06/12/2019

SAMENWERKING LISTEL – PALLION – NPZL

Coördinerend overleg LISTEL – PALLION - NPZL

- Het uitwisselen van informatie en het maken van praktische afspraken omtrent samenwerking van de verschillende diensten. Het uitwisselen van informatie betreffende de inhoudelijke werking. Het maken van afspraken omtrent gemeenschappelijke projecten. Bespreken van beleidsmatige thema's, Eerstelijnszone, gemeenschappelijke huisvesting, gebruik maken van elkaars kanalen (aankondiging van opleiding of evenementen,...)
- Ad hoc - wanneer nodig

FEDERATIE

Overlegplatform Coördinatoren

- 10x/jaar deelname aan het overlegplatform
 - 14/01/2019
 - 11/02/2019
 - 11/03/2019
 - 01/04/2019
 - 13/05/2019
 - 17/06/2019
 - 09/09/2019
 - 14/10/2019
 - 18/11/2019
 - 09/12/2019

- Uitwisseling, afstemming en visievorming

BELEID

Missie/Visie

- Herformulering missie visie, opdrachten door bestuur en team
 - 13/02/2019
 - 28/02/2019
 - 13/03/2019
 - Andere data worden nog afgestemd

Jaarprogramma

- Bepalen jaarprogramma 2020
 - Mei/juni 2019
 - Vlaams Congres 2020 - 1 oktober 2020 - CC Hasselt

Overleg algemeen coördinatoren LOGO, ECD, SPIL, LISTEL, PALLION, NPZL

- Verhuis naar het Provinciehuis op 3 juni 2019
- Gezamenlijke huisvesting met LOGO, SPIL, LISTEL, PALLION, NPZL
- Afspraken rond huisvesting, huishoudelijke afspraken

Eerstelijnszones

- Er zijn 8 eerstelijnszones in Limburg
- NPZL heeft zich in elke zone aangemeld als partner.
- De doelstelling is om van bij het begin palliatieve zorg mee op de kaart te zetten in de samenwerkingen die zullen uitgetekend worden in de eerste lijn door deelname aan de forums in de diverse zones.
- In eerste instantie gaan deze forums over missie, visie, waarden rond samenwerking. In tweede instantie zullen de zorggraden worden

samengesteld. Daarna zullen meer concrete samenwerkingsverbanden aan bod komen.

REGISTRATIE PALLIATIEVE PATIENTEN – IMPALA

Registratie voor de overheid van alle palliatieve patiënten in ziekenhuizen, WZC, thuiszorg,...)

- Alle netwerken verzamelen alle registraties bij de diverse instellingen en bezorgen deze aan de overheid.
- De overheid heeft een platform ter beschikking gesteld voor het bekijken van de gegevens
- Werkjaar 2018 : alle data wordt aangeleverd tegen eind maart 2019
- Werkjaar 2019 : alle data wordt aangeleverd tegen eind maart 2020
- De bedoeling is een meer uniforme registratie waardoor er meer valide conclusies kunnen getrokken worden.

MEDIA

Website

De huidige website is verouderd en er zijn problemen met de inschrijvingsmodule. De structuur meer opgebouwd rond de organisatie en minder gericht naar de bezoeker.

Daarom wenst NPZL:

- Een klantvriendelijke inschrijvingsmodule vorming
- Een overzicht van brochures en boeken met foto en bestelmogelijkheid
- Een klantvriendelijke navigatie voor het vinden van informatie
- Een overzicht van de beschikbare boeken in onze bib

De complexiteit van de NPZL website is niet te onderschatten. Zo is de inschrijfmodule gelinkt aan een achterliggend boekhoud- en administratie systeem. Wanneer de inschrijfmodule niet naar behoren werkt, heeft dit gevolgen voor de verdere opvolging ervan. Een grondige aanpak met oog voor alle implicaties is fundamenteel voor de vernieuwde website. We voorzien een oplevering van een nieuwe website in 2019.

Vormingsbrochure

- Publicatie van een halfjaarlijkse elektronische vormingsbrochure, waarbij in april/mei alle vormingen voor het najaar worden bekendgemaakt en in sept/okt alle vormingen voor het voorjaar.

Nieuwsbrief

- 3x / jaar
- In 2018 starten NPZL en PALLION met een gemeenschappelijke nieuwsbrief. Dit wordt verdergezet in 2019.

Mogelijke rubrieken:

- Aankondiging en/of verslag van opleidingen, studiedagen en werkgroepen.
- Verwijzing naar interessante (wetenschappelijke) artikels
- Column
- Nieuwe boeken of materialen
- Nieuws van PALLION
- Cursist aan het woord
- Een medewerker stelt zichzelf voor

Facebook

- Aankondiging van opleidingen, symposia,...
- Verwijzing naar nieuwe boeken en/of interessante artikels.

We sluiten graag af met een woord van dank :

- t.a.v. de bevolking die vertrouwt op onze dienst.
- t.a.v. al onze partners met wie we samen voortbouwen aan een palliatieve zorgcultuur in Limburg.
- t.a.v. onze bestuursleden voor de ondersteuning en hun vertrouwen.
- t.a.v. onze vertrouwde vrijwilligers die hun helpende handen uit de mouwen steken wanneer wij hulp nodig hebben
- t.a.v. de vroegere medewerkers die met hart en ziel werkten aan een mooi beleid rond de palliatieve zorg. We zijn hen allen dankbaar voor alle informatie die ze achterlieten en alle paden die ze reeds geplaveid hebben.
- t.a.v. de hele equipe van PALLION en LISTEL vzw. Zij ondersteunen het NPZL onvoorwaardelijk op alle mogelijke manieren.

Het NPZL team

Noels Els
Muermans Liesbet
Trippas Kim
Hoeben Lene
Jans Heidi
Froidmont Els
Duchateau Wendy
Lescouhier Hilde